

ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ

ΠΕΙΡΑΙΑ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΚΤΙΡΙΑ ΣΤΑ ΤΕΛΗ 19^{ου} ΚΑΙ ΑΡΧΕΣ 20^{ου} ΑΙΩΝΑ

ΘΕΜΑ: Ελαιοτριβεία Χίου

**ΜΕΛΕΤΗΤΕΣ : ΜΠΑΛΑΚΙΤΣΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΣΙΤΑΡΑΣ ΜΑΜΑΣ**

**ΕΠΙΒΛΕΨΗ-ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: Δρ.Γ.ΒΑΡΕΛΙΔΗΣ
αρχιτέκτων-πολεοδόμος Ε.Μ.Π**

**ΠΕΙΡΑΙΑΣ
2006**

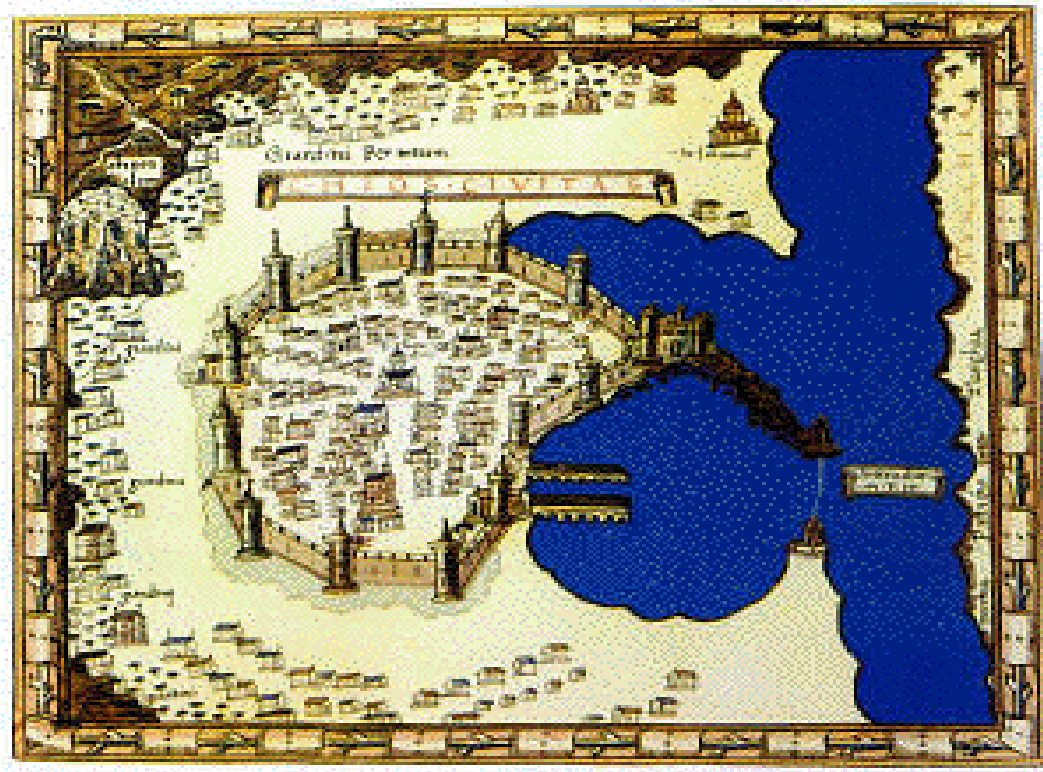
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ
 - 1.1 Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΧΙΟΥ
 - 1.2 ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΩΝ ΧΩΡΙΩΝ ΧΙΟΥ
 - 1.2.1 ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΙ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΩΝ ΧΩΡΙΩΝ
 - 1.3 ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΑ ΚΑΙ ΕΛΙΑ
 - 1.4 ΙΣΤΟΡΙΑ ΓΙΑ ΕΛΑΙΟΥΡΓΕΙΑ ΧΙΟΥ
2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟΥ ΜΑΣ
3. ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΙΚΑ
 - 3.1 ΘΕΜΕΛΙΩΣΗ ΚΑΙ ΜΕΣΟΠΑΤΩΜΑΤΑ
 - 3.2 ΛΙΘΟΔΟΜΗ- ΠΕΡΙΒΑΛΛΩΝ ΧΩΡΟΣ
 - 3.3 ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ-ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΛΑΔΙΟΥ
4. ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ
 - 4.1 ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΑ- ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΑ- ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ
 - 4.2 ΡΩΓΜΕΣ
 - 4.3 ΞΥΛΙΝΗ ΣΤΕΓΗ
 - 4.4 ΜΕΣΟΠΑΤΩΜΑΤΑ
5. ΠΡΟΤΑΣΗ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ
 - 5.1 ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΙ - ΑΠΟΧΩΜΑΤΩΣΕΙΣ
 - 5.2 ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ & ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ ΕΠΙΧΡΙΣΜΑΤΑ
 - 5.3 ΑΡΜΟΛΟΓΗΜΑΤΑ
 - 5.4 ΑΝΑΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΞΥΛΙΝΩΝ ΜΕΣΟΠΑΤΩΜΑΤΩΝ
 - 5.5 ΑΝΑΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΞΥΛΙΝΗΣ ΣΤΕΓΗΣ
6. ΣΧΕΔΙΑ ΑΠΟΤΥΠΩΣΗΣ
 - 6.1 ΣΚΑΡΙΦΗΜΑΤΑ
 - 6.2 ΣΧΕΔΙΑ ΑΠΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Auto Cad
7. ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ
8. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΧΙΟΥ

Το νησί της Χίου κατοικήθηκε από τα βάθη των αιώνων και οι παλαιότερες ενδείξεις προέρχονται από την Πρώιμη Εποχή του Χαλκού. Σημαντικό ιστορικό ρόλο αρχίζει να διαδραματίζει με την εγκατάσταση των Ιώνων γύρω στο 1100 π.Χ. Οι Ίωνες που θεωρείται ότι κατάγονταν από την ηπειρωτική Ελλάδα, αποίκισαν μια σειρά από νησιά χτίζοντας πόλεις κατά μήκος των ανατολικών ακτών της Μικράς Ασίας. Σύντομα οι πόλεις αυτές ανέλαβαν πρωτεύοντα ρόλο στην εξέλιξη του Ελληνικού πολιτισμού. Είναι γενικά αποδεκτό ότι ο Όμηρος καταγόταν από τη Χίο και έζησε σε αυτήν τον 8ο αιώνα π.Χ. Στους επόμενους αιώνες από τη Χίο προήλθαν και άλλα σημαντικά ιστορικά πρόσωπα, όπως ο τραγικός ποιητής Ίων (5ος αι. π.Χ.), ο ιστορικός Θεόπομπος (4ος αι. π.Χ.), και αρκετοί σημαντικοί γλύπτες του 5ου και 6ου αιώνα π.Χ. Ένας από αυτούς, ο Γλαύκος, θεωρείται ότι ανακάλυψε τη συγκόλληση των μετάλλων.

Η Χίος σχημάτισε μια χαλαρή συνομοσπονδία με τις άλλες Ιονικές πόλεις-κράτη αλλά κατακτήθηκε από τους Πέρσες στα τέλη του 6ου αιώνα π.Χ. Η επανάσταση των Χιωτών και των άλλων Ιώνων οδήγησε στη ρήξη της Αθήνας με τους Πέρσες. Μετά τους Περσικούς πολέμους, η Χίος προσχώρησε στην Αθηναϊκή Συμμαχία, αλλά σύντομα θέλησε να απομακρυνθεί από την επιρροή των Αθηναίων. Η Αθήνα τιμώρησε τους απείθαρχους Χιώτες το 412 π.Χ. και η Χίος παρέμεινε προσδεμένη στο άρμα της Συμμαχίας ως την ανεξαρτησία της το 354 π.Χ. Ήταν όμως πλέον αργά, αφού πρώτα οι Μακεδόνες Έλληνες του Μεγάλου Αλεξάνδρου και μετά οι Ρωμαίοι κυριάρχησαν σε ολόκληρη τη Μεσόγειο, καταλαμβάνοντας και τη Χίο.

Με την εξάπλωση του Χριστιανισμού, η Χίος βρέθηκε κάτω από τη σκέπη της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας για πολλούς αιώνες, με εξαίρεση σύντομες χρονικές περιόδους κατά τις οποίες λεηλατήθηκε από τους Σαρακηνούς. Τον 13ο αιώνα, μετά την 4η Σταυροφορία, πρώτα οι Βενετοί και στη συνέχεια οι Γενουάτες εγκαταστάθηκαν στη Χίο. Η Χίος άνθισε κάτω από τους Γενουάτες, αλλά κατακτήθηκε το 1566 από τους Τούρκους. Το 1821 η Χίος μαζί με τη Σάμο συμμετείχε στην εθνική επανάσταση, αλλά τον επόμενο χρόνο οι Τούρκοι θεώρησαν ότι έπρεπε να τιμωρήσουν παραδειγματικά τη Χίο, σφάζοντας 25.000 άτομα και πουλώντας στα σκλαβοπάζαρα άλλους 80.000. Οι λίγοι Χιώτες που απέμειναν διασκορπίστηκαν στα άλλα νησιά και σε διάφορες πόλεις σε όλο τον κόσμο. Αργότερα μέσα στον ίδιο χρόνο, ο Ναύαρχος Κανάρης ανατίναξε μέσα στο λιμάνι της Χίου τη ναυαρχίδα του τουρκικού στόλου σκοτώνοντας τον Ναύαρχο Καρα-Αλή και πολλούς άλλους Τούρκους. Γνωστοί άνθρωποι των τεχνών και των γραμμάτων, όπως ο Ντελακρούά και ο Ουγκώ απαθανάτισαν με την τέχνη τους τις μαρτυρικές στιγμές της σφαγής του 1822.

Οι Χιώτες που κατάφεραν να αποδράσουν από τους Τούρκους επιστρέφουν στο νησί το 1832 σε μια προσπάθεια να φτιάξουν τη ζωή τους από την αρχή. Ο παγετός του 1852 που κατάστρεψε τη σοδειά καθώς και ο καταστροφικός σεισμός του 1881 που κόστισε τη ζωή σε 3.500 άτομα δυσκόλεψαν κι άλλο την κατάσταση.

Στην αρχή του νέου αιώνα η Χίος φαινόταν να έχει επουλώσει τις πληγές της από τα γεγονότα της περασμένης εκατονταετίας, που επέδρασαν καταλυτικά στην αρχιτεκτονική και οικιστική φυσιογνωμία, καθώς και την πληθυσμιακή κατάσταση της την καταστροφή του 1822 και το σεισμό, το «χαλασμό» του 1881.

Επιτέλους, οι κάτοικοι της μπορούσαν να ελπίζουν και να αισιοδοξούν: η ιστιοφόρος ναυτιλία, με την οποία, αρχικά, ασχολήθηκαν οι Βρονταδούσοι, Καρδαμυλίτες, Λαγκαδούσοι και Αιγνουσιώτες, και, αργότερα, η ατμήλατος, είχε ανοίξει νέες προοπτικές για την οικονομία και το βιοτικό επίπεδο των κατοίκων του νησιού, ενώ, από το 1898, το καινούριο λιμάνι, που είχε κατασκευάσει η Εταιρεία Λιμένος και Προκυμαίων Χίου, υποδεχόταν ιστιοφόρα και ατμόπλοια, πληρώματα και εμπορεύματα. Όταν, μάλιστα, το 1912, κατά τη διάρκεια των Βαλκανικών πολέμων, η προσδοκία της απελευθέρωσης από την Οθωμανική κατοχή έλαβε σάρκα και οστά και η Χίος αποτέλεσε τμήμα της Ελληνικής επικράτειας, όλοι οι κάτοικοι της, σε μια εποχή μεταβατική και, με μια οικονομία εξελισσόμενη, οραματίζονταν τη νέα αρχή σε όλα τα επίπεδα: οι λίγοι γραμματισμένοι, οι αγρότες, οι βιοτέχνες, οι έμποροι, οι ψαράδες, οι ναυτικοί, οι караβοκύρηδες και οι αστοί της πόλης μετέτρεψαν την ελπίδα τους σε προσπάθεια για την ευχερέστερη επιβίωση και διαβίωση τους. Οι συνθήκες, όμως, στις πρώτες δεκαετίες του εικοστού αιώνα, αυτές που ονομάζονται εξωατομικές, οι κοινωνικές, οι οικονομικές, οι ιστορικές, αυτές που σφραγίζουν εν τέλει ζωές και επιθυμίες, κίνητρα και επιδιώξεις, εξακολουθούσαν να είναι δύσκολες και, κάποτε, συντριπτικές για άτομα, οικογένειες και κοινοτικές ομάδες. Πολύ περισσότερο, όταν η αφετηρία εκκίνησης, η οικονομική, κυρίως, αλλά και η μορφωτική, δεν ήταν η ίδια για όλους, εξαιτίας των ιστορικών και κοινωνικών συγκυριών που είχαν προηγηθεί.

Στις πρώτες δεκαετίες του εικοστού αιώνα, η διάταξη των ορεινών όγκων της Χίου έπαιζε, ακόμη, σπουδαίο ρόλο στη διαμόρφωση των οικονομικών, κοινωνικών και οικιστικών, συνθηκών του νησιού. Με δεδομένη την έλλειψη οδικού δικτύου, τα βουνά Αίπος, Προβατάς, Πελινναίο και Αμανή, συνέχιζαν να διαιρούν το νησί και να υπαγορεύουν επιλογές που έμοιαζαν με αναγκαστικές λύσεις για τους κατοίκους της Χίου.

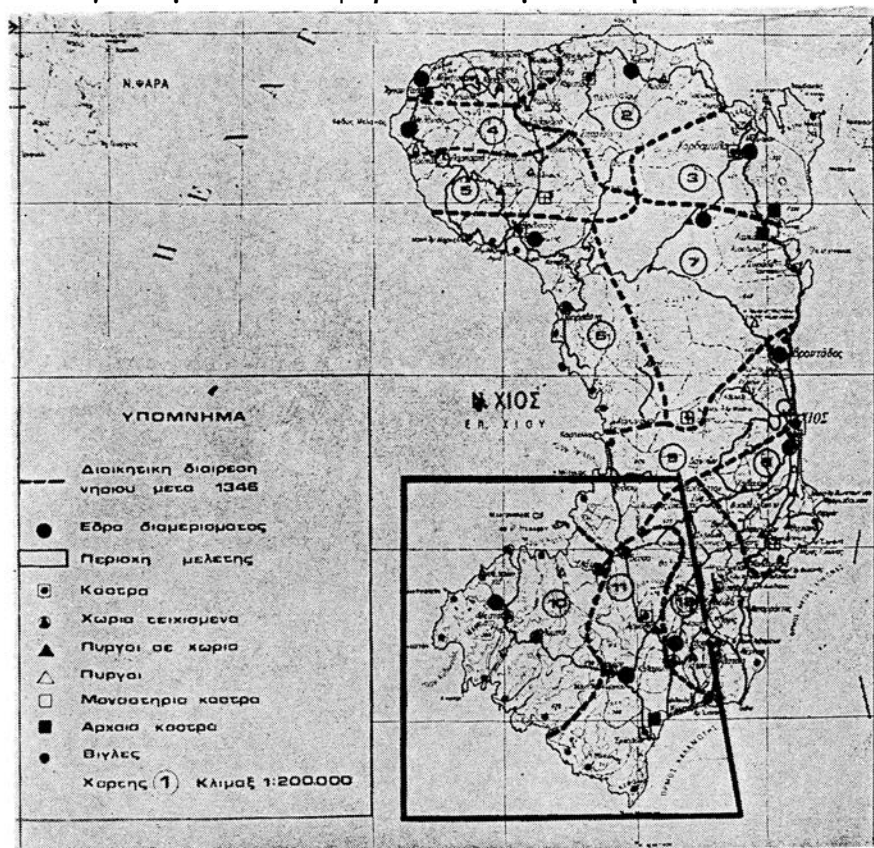
Έτσι, αν εξαιρεθεί η πόλη της Χίου που είχε μετατραπεί, ήδη, από την εποχή της Γενοβέζικης κατοχής του νησιού (1346-1566) σε μεταπρατικό κέντρο, πάθους και οι οικισμοί του Βροντάδου, των Καρδάμυλων και της Λαγκάδας, των οποίων οι κάτοικοι, μετεπαναστατικά, ασχολήθηκαν με τη ναυτιλία, όλα τα υπόλοιπα χωριά είχαν αγροτική οικονομία που επιδίωκε παραγωγική αυτάρκεια, χωρίς όμως και να την πετυχαίνει πάντοτε. Η οικονομική δυσπραγία και η πενία, αντίθετα, αποτελούσαν ορατά δεδομένα. Γι' αυτό, και όταν, στις αρχές του εικοστού αιώνα, οι άνθρωποι των ναυτιλιακών εταιρειών, που ανελάμβαναν το ταξίδι Πειραιά - Νέας Υόρκης, διαφήμιζαν στις επαρχιακές πόλεις και τα χωριά της Ελλάδας τον «αμερικανικό παράδεισο», πάρα πολλοί εγκατέλειψαν τους παραδοσιακούς μεταναστευτικούς προορισμούς, όπως η Σμύρνη και η Πόλη, και οδηγήθηκαν μαζικά στα χυτήρια της Μπέθλεχεμ, στα υφαντήρια του Λόουελ, στις φάμπρικες του Σικάγου, στα εστιατόρια της Νέας Υόρκης.

1.2 ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΩΝ ΧΩΡΙΩΝ ΧΙΟΥ

1.2.1 ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΙ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΩΝ ΧΩΡΙΩΝ

Η ΚΑΤΟΙΚΙΑ ΣΤΑ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΑ ΧΩΡΙΑ ΤΗΣ ΧΙΟΥ

Στη νότια άκρη της Χίου βρίσκεται μια σειρά από οικισμούς που δημιουργήθηκαν το ΙΔ΄ αιώνα, στα πρώτα χρόνια της Γενοβέζικης κατοχής. Είναι οι γνωστοί μας μεσαιωνικοί οικισμοί Πυργί, Ολύμποι, Μεστά, Καλαμωτή, που με την ιδιόρρυθμη αρχιτεκτονική τους προκαλούν το παγκόσμιο ενδιαφέρον των μελετητών.

Η δημοσίευση αυτή βασίζεται σε πολυγραφημένη μελέτη με θέμα τη χωρική ανάλυση των μεσαιωνικών οικισμών της Χίου.

[Γ. Βογιατζή, Θ. Γαβαλά και Θ. Μονιούδη, Χωρική ανάλυση των μεσαιωνικών οικισμών της Χίου, έκδοση πολυγραφημένη, Θεσσαλονίκη 1977.](#)

1. Η εξέλιξη της κοινωνικής δομής στο νησί στη Βυζαντινή και τη Γενουάτικη περίοδο της ιστορίας του.

Στη Βυζαντινή περίοδο της ιστορίας του νησιού η εξέλιξη της κοινωνικής δομής είναι ανάλογη με την αντίστοιχη εξέλιξη σε ολόκληρη την αυτοκρατορία.

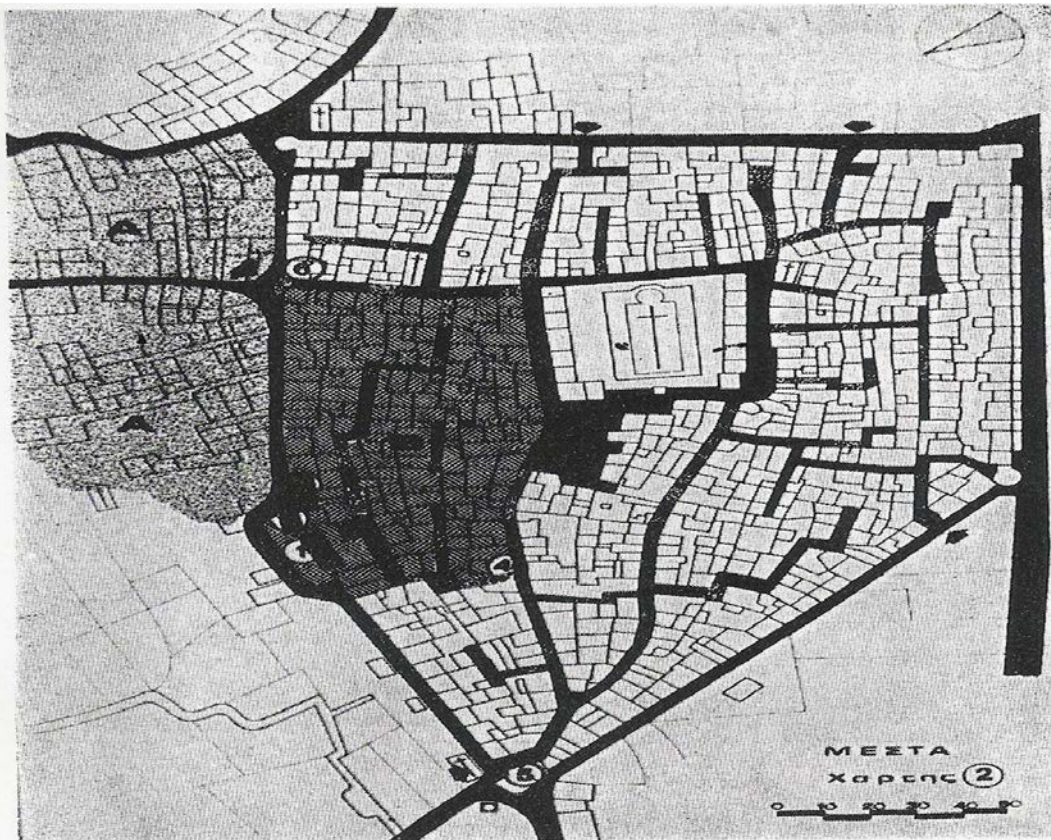
Το διάστημα από τον Θ΄ μέχρι τον ΙΔ΄ αιώνα χαρακτηρίζεται από την προώθηση της φεουδαρχίας στο νησί, με την εγκατάσταση των Βυζαντινών ευγενών και την αλλαγή στη δομή των στρατιωτικών γαιών με το θεσμό της πρόνοιας. Οι Βυζαντινοί ευγενείς, η εκκλησία και οι στρατιωτικοί αποτελούν ισχυρό φεουδαρχικό πυρήνα. Από την άλλη μεριά οι σκληρές οικονομικές συνθήκες και η κακή κρατική πολιτική αναγκάζουν τους μικροϊδιοκτήτες γης να καταφεύγουν στους <<δυνατούς>> για προστασία και σαν αντάλλαγμα να χάνουν την γη και την ελευθερία τους. Το ποσοστό των ελεύθερων καλλιεργητών είναι ελάχιστο και η οικονομική του συμβολή αμελητέα. Η γη του νησιού ανήκει τιμαριωτικά σε φεουδάρχες, που κατέχουν τα μέσα παραγωγής. Για τις ανάγκες της καλλιέργειας των κτημάτων τους χρησιμοποιούν τους δουλοπάροικους, που είναι εγκατεστημένοι σε μικρούς συνοικισμούς μέσα στα κτήματα του μεγάλου γαιοκτήμονα. Τα επιμερισμένα συμφέροντα των φεουδαρχών δεν ευνοούν τις συνενώσεις των οικισμών των δουλοπάροικων.

Η εποχή από τον ΙΒ΄ αιώνα και μετά χαρακτηρίζεται από παραχωρήσεις εκ μέρους της κεντρικής εξουσίας εμπορικών προνομίων σε ιταλικές δημοκρατίες, με αντάλλαγμα τη στρατιωτική προστασία του νησιού. Οι παραχωρήσεις εμπορικών προνομίων σε γενουάτικες οικογένειες με αντάλλαγμα την ασφάλεια της Χίου, δεν δείχνουν παρά την αδυναμία της κεντρικής εξουσίας να ελέγξει και να προστατέψει το νησί.

[Γ. Βογιατζή, Θ. Γαβαλά και Θ. Μονιούδη, Χωρική ανάλυση των μεσαιωνικών οικισμών της Χίου, έκδοση πολυγραφημένη, Θεσσαλονίκη 1977.](#)

Οι ιταλικές οικογένειες απογυμνώνουν οικονομικά τις περιοχές, παίρνουν στα χέρια τους το εμπόριο και την διοίκηση και αποκτούν μεγάλες έγγειες ιδιοκτησίες. Τα συμφέροντά τους ταυτίζονται με τα συμφέροντα των Βυζαντινών ευγενών και κοινή τους βλέψη αποτελεί η αποκοπή από την κεντρική εξουσία.

Η Χίος το ΙΔ΄αίωνα αποτελεί ένα σχεδόν αυτόνομο κομμάτι της αποδιοργανωμένης Βυζαντινής αυτοκρατορίας και στόχο των επεκτατικών διαθέσεων των ιταλικών δημοκρατιών, που καταλήγουν στην κατάληψή της από γενουάτικη μετοχική εταιρία, τη Μαόνα, το 1346.

1. Έκκλησία παλίου Ταξιάρχη 2. Τράπεζα 3. Κιστέρνα 4. Προσκυνητάρι 5. Πηγάδι του Μελιτζά 6. Πύρτα του καπετάνιου Α. Πάνω χωριό Β. Μοναστηριακός πυρήνας

[Γ. Βογιατζή, Θ. Γαβαλά και Θ. Μονιούδη, Χωρική ανάλυση των μεσαιωνικών οικισμών της Χίου, έκδοση πολυγραφημένη, Θεσσαλονίκη 1977. Ph. Argntis, ο.π., Α΄, σσ. 13-14,86-95,102,484,486,583. ΕΤΟΣ 1941](#)

Με τη γενουάτικη κατάληψη αλλάζουν οι κοινωνικές δομές, στο μέτρο που δημιουργείται αστική τάξη. Η πόλη της Χίου γίνεται ισχυρό αστικό κέντρο, όπου συγκεντρώνονται όλες οι δραστηριότητες του τριτογενή τομέα. Οι πρωτογενής και οι δευτερογενής παραγωγή του νησιού αποτελούν εμπορεύσιμα αγαθά, άρα πρέπει η απόδοσή τους να είναι η μεγαλύτερη δυνατή. Οι αστοί κατακτητές οργανώνουν τιμαριωτικά την ύπαιθρο του νησιού, γιατί η φεουδαρχική εκμετάλλευση είναι ο ασφαλέστερος τρόπος για την μεγαλύτερη δυνατή παραγωγή των προϊόντων που αποτελούν εμπορεύσιμα αγαθά.

Η θέση του Χιώτη μαστιχοκαλλιερητή γίνεται φρικτή στα χρόνια της γενοβέζικης κατοχής. Εξαφανίζονται και οι τελευταίες μειονότητες ελεύθερων γεωργών και μετατρέπονται σε δουλοπάροικους. Οι καλλιεργητές βρίσκονται στην ίδια μοίρα, χωρίς ιδιοκτησία γης και μέσων παραγωγής, χωρίς το δικαίωμα της νομής της γης τους. Η κοινωνική διαφοροποίησή τους, απόρροια διαφοροποίησης των σχέσεων ιδιοκτησίας δεν υπάρχει. Αλλά ούτε και τοπική αυτοδιοίκηση που θα συντελούσε σε διάκριση ορισμένων ατόμων υπάρχει.

Τα Μαστιχόχωρα ανήκουν όχι σε συγκεκριμένο γαιοκτήμονα, αλλά στη εταιρία της Μαόνας. Τα ενιαία συμφέροντα της εταιρίας επιβάλλουν τόσο την προστασία της παραγωγής, άρα και των μαστιχοκαλλιερητών, όσο και τον έλεγχό της, άρα και τον έλεγχο των παραγωγών. Για την εξασφάλιση της προστασίας και του ελέγχου επιβάλλεται η συνένωση και η οχύρωση των οικισμών. Η συνένωση εξασφαλίζει ευκολότερο έλεγχο και καλύτερη προστασία, ενώ η οχύρωση εξασφαλίζει την αυτοάμυνα.

[Ph. Argrntis, ο.π., Α', σ 598. ΕΤΟΣ 1941](#)

Η φεουδαρχία διατηρείται στην ύπαιθρο και μετά την γενουάτικη κατάκτηση. Αλλάζει στο μέτρο που οι έγγειες ιδιοκτησίες διαφορετικών Βυζαντινών γαιοκτημόνων και οι δουλοπάροικοί τους περιέχονται σε ένα μοναδικό ιδιοκτήτη, την εταιρία της Μαόνας. Τα διαφορετικά συμφέροντα των Βυζαντινών φεουδαρχών δεν ευνοούσαν συνενώσεις των χωριών των δουλοπάροικων καλλιεργητών των κτημάτων τους. Τα ενιαία συμφέροντα της Μαόνας επέβαλαν αυτή τη συνένωση.

Τα περιτειχισμένα χωριά της νότιας Χίου αποτελούν ένα κρίκο στην αλυσίδα της οχύρωσης του νησιού. Η ανάγκη της προστασίας του νησιού τόσο από τους ξένους μόνιμους επιβολείς όσο και από τους Τούρκους πειρατές οδήγησε τους Γενουάτες στη διατήρηση και βελτίωση του Βυζαντινού συστήματος άμυνας. Οι ανάγκες της οχύρωσης αυξήθηκαν σε σχέση με την Βυζαντινή περίοδο, εξαιτίας της προώθησης των Τούρκων στα Μικρασιατικά παράλια.

[Ph. Argrntis, ο.π., Α', σ 598. ΕΤΟΣ 1941](#)

Η αντίληψη της ασφάλειας, κοινή σε Γενουάτες και ντόπιο πληθυσμό, είναι η βασική αρχή που επηρεάζει όλα τα οργανωτικά στοιχεία των οικισμών. Η διάταξη των κελυφών, το οδικό δίκτυο, η οργάνωση της κατοικίας, τα υλικά δομής, υπαγορεύονται από την αντίληψη της ασφάλειας.

ΚΑΤΟΙΚΙΑ

Αρχές οργάνωσης κατοικίας.

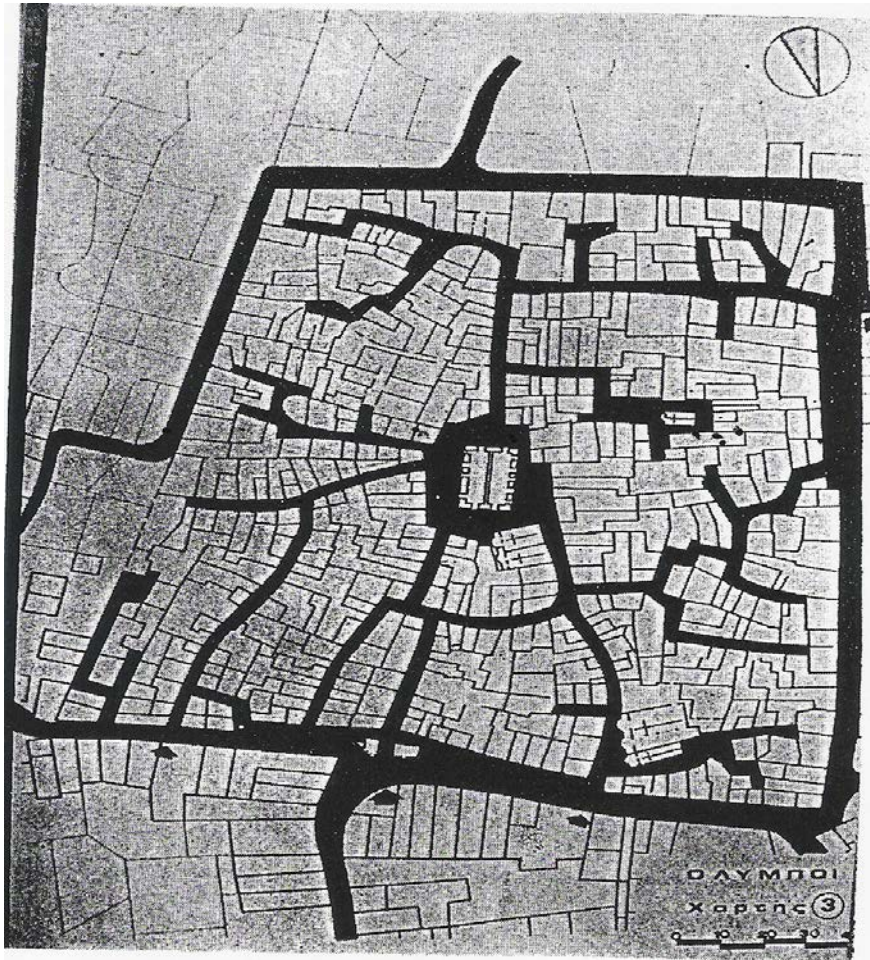
I. επανάληψη

Η επανάληψη είναι η βασική αρχή στην οργάνωση της κατοικίας, που κυριαρχεί τόσο στην ίδια όσο και στα μικρότερα αρχιτεκτονικά στοιχεία της (εισόδους, σκάλες, παράθυρα, πόρτες, φεγγίτες, θυρίδες, κλπ). η επανάληψη της κατοικίας και των επιμέρους στοιχείων της έδωσαν μία συνολική μορφή στον οικισμό. Δημιουργείται ένα περιβάλλον όπου δεν αναγνωρίζεται ο προσωπικός δημιουργός, αλλά η <<δημιουργική ομάδα >>, που εκφράζει και το κοινωνικό περιεχόμενο του οικισμού. Η ομοιόμορφη εμφάνιση των σπιτιών - χαρακτηριστικό των σπιτιών των μεσοβυζαντινών χρόνων - δίνει στο σύνολο την <<αμορφία>>, τη γραφική ακανονιστία και τη <<συσσώρευση>> στοιχείων που συναντούμαι και στους μεταγενέστερους ανώνυμους οικισμούς της Ελλάδος. Ωστόσο, η μικρότερης σημασίας παραλλαγές ανάμεσα στις κατοικίες έχουν σαν αποτέλεσμα την έλλειψη μονοτονίας σε αυτή την επανάληψη.

Η επανάληψη της κατοικίας σαν μονάδας για τη δημιουργία <<μεγαλιθικής>> κατασκευής είναι σύστημα που χρησιμοποιήθηκε από αρχαιότατα χρόνια στη Μικρά Ασία και αργότερα στη μοναστηριακή αρχιτεκτονική.

II. Αμυντική διάταξη

Τόσο η διάταξη της κατοικίας μέσα στον οικισμό όσο και η ίδια η οργάνωσή της επηρεάζεται άμεσα από την αντίληψη του μεσαιωνικού ανθρώπου για ασφάλεια και συγκέντρωση.

Το αμυντικό σύστημα βασιζόταν στην τοποθέτηση των σπιτιών κολλητά το ένα στο άλλο, χωρίς να δημιουργούνται κενά. Τα εξωτερικά σπίτια, χωρίς ανοίγματα προς τα έξω και με ενισχυμένη δόμηση, αποτελούν το τείχος. Το κάθε εξωτερικό σπίτι ήταν και τμήμα του τείχους, η προσφορά δηλαδή του κατοίκου για το κοινό σκοπό της άμυνας γινόταν άμεση πραγματικότητα. Αυτό το σύστημα της διαμόρφωσης του εξωτερικού τείχους με τοποθέτηση των σπιτιών

σε αδιάσπαστη σειρά, συναντιέται και σε άλλα νησιά, σε παλαιότερους οικισμούς στη Σέριφο, στη Νάξο, στο Πύργο της Θήρας κα. Η καταγωγή του είναι ελληνική. Το βρίσκουμε στις αχαϊκές πόλεις της Νέας Ιωνίας πριν εφαρμοστεί το σύστημα του Ιππόδαμου και από τον Ζ' π.Χ αιώνα στα Βρουλιά της Ρόδου. Το σύστημα το ξαναβρίσκουμε στην Όλυνθο και αργότερα, το μεσαίωνα, στα μοναστήρια όπως στον Όσιο Μελέτιο, στο Δαφνί, στο Άγιο Όρος κα. Η διαμόρφωση επίπεδων στεγών στο ίδιο ύψος για άνετη διακίνηση των κατοίκων σε περίπτωση ανάγκης, εξυπηρετεί την ίδια οργανωτική αρχή. Η επιπεδότητα και η άνετη διακίνηση στις ταράτσες χρησιμοποιήθηκε και στη Λατώ της Κρήτης. Η ίδια η κατοικία οργανώνεται σαν οχυρό. Στο ισόγειο (το κατώγι) μικρές θυρίδες τοξικές χρησιμεύουν για την άμυνα, ενώ από τον όροφο (το ανώγι) και το δώμα (ξάτο ή αξάτο) έφευγαν προς το πύργο σε περίπτωση άλωσης.

Τα υλικά δομής (ασβεστόλιθος, πωρόλιθος και σχιστόλιθος), εξυπηρετούν συγχρόνως την ανάγκη της άμυνας, αφού είναι απρόσβλητα από τη φωτιά.

III. Οικονομία του χώρου.

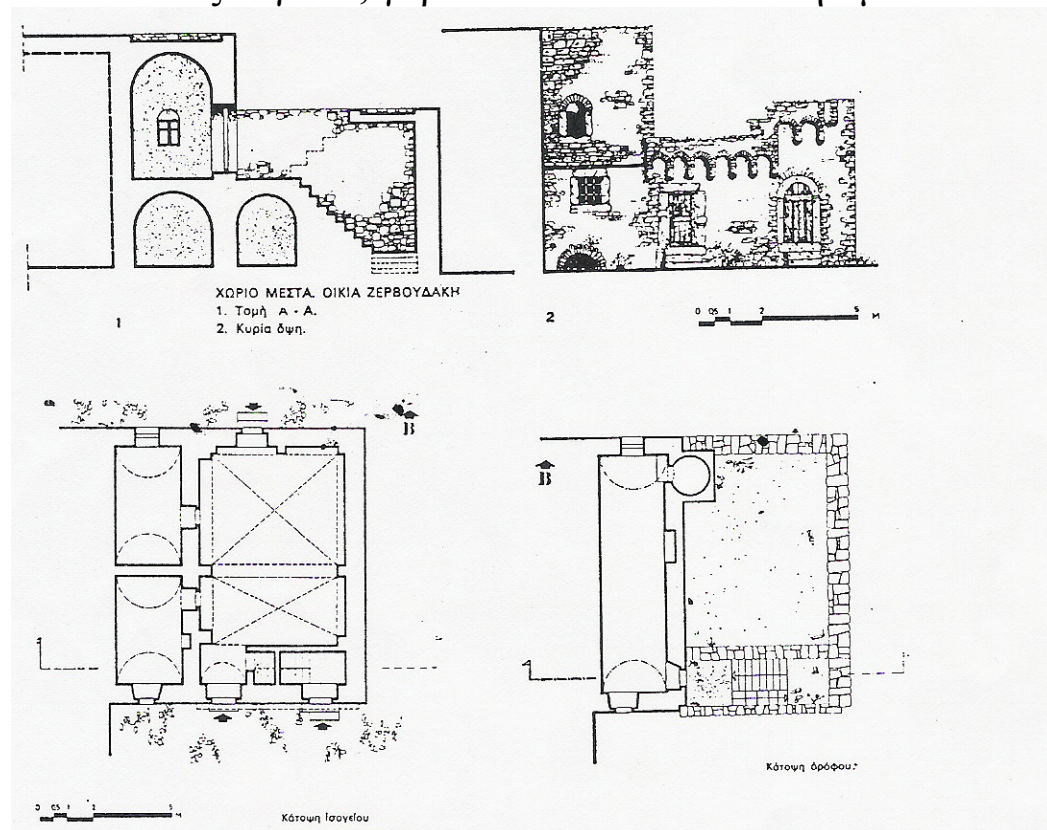
Η αντίληψη της ασφάλειας δημιουργεί την αρχή της οικονομίας του χώρου.

Στον περίβολο των τοίχων του οικισμού έμεινε σεβαστή η αρχή του περιορισμού των διαστάσεων του. Έτσι τα σπίτια περιορίστηκαν σε έκταση και αναγκάστηκαν να αναπτυχθούν σε ύψος. Η στενότητα του χώρου κυριαρχεί στην οργάνωση της κατοικίας. Γενικεύονται οι μικροί χώροι και τα επί μέρους στοιχεία της κατοικίας οργανώνονται με σκοπό τον περιορισμό των διαστάσεων του χώρου που καταλαμβάνουν (κοινές είσοδοι σπιτιών, ξύλινες κινητές σκάλες που οδηγούν από το αίθριο στο δώμα – εδώ η αρχή της οικονομίας του χώρου συνδυάζεται με την αντίληψη της ασφάλειας).

[Δ. Βασιλειάδη, Εισαγωγή στην αιγαιοπελαγίτικη λαϊκή αρχιτεκτονική, Αθηνά 1955, σ σ.8,9.Βλ. Α. Λαμπάκι - Χ. Μπουρα, «Τα μεσαιωνικά χώρια της Χίου», Ελληνικό λαϊκό σπίτι , Αθήναι 1960, σ. 8.](#)

Μορφολογία της κατοικίας.

Το σπίτι έχει σχεδόν πάντοτε ορθογώνια κάτοψη, με τη μεγάλη πλευρά του κάθετη ή παράλληλη προς το δρόμο. Το ισόγειο του σπιτιού (κατώγι) είναι στενός και σκοτεινός χώρος. Από εκεί αρχίζει η σκάλα, που καταλήγει σε αίθριο, τον ηλιακό ή άγερτο ή πουντί όπως λέγεται, γύρω του είναι οι κατοικήσιμοι

χώροι του σπιτιού. Τα σπίτια ταξινομούνται σε δυο κατηγορίες, τα μονοχωρα και τα διχωρα, ανάλογα με τον αριθμό των κατοικήσιμων χώρων (ένας ή δυο) που υπάρχουν στον όροφο.

Η συγκεκριμένη τυποποίηση της κατοικίας νομίζουμε ότι είναι αποτέλεσμα των συγκεκριμένων λειτουργιών της. Η ανάγκη της ύπαρξης αποθηκευτικών χώρων για τα αγροτικά προϊόντα και του τόπου διανομής για τα ζώα μέσα στον οικισμό, αφού τίποτα δεν μπορούσε να χωροθετηθεί έξω από αυτόν για λόγους ασφαλείας, έκανε αναγκαία τη χωροθετηση τους στο ισόγειο της κατοικίας. Άρα ο κατοικήσιμος χώρος μεταφέρεται στον

όροφο. Υπάρχει και η άποψη του συσχετισμού της τοποθέτησης του κατοικήσιμου χώρου στον όροφο με το κλίμα, που είναι πιο δροσερό στο πάνω πάτωμα, που όμως δεν θεωρούμε βάσιμη. Η εσωτερική αυλή που συνοδεύει τους κατοικήσιμους χώρους μεταφέρεται επίσης στον όροφο. Η στενότητα του χώρου οδηγεί σε περιορισμό των διαστάσεων της. Οι κατοικήσιμοι χώροι οργανώνονται γύρω από αυτήν. Από την άλλη μεριά, η χρήση της πέτρας οδηγεί σε συγκεκριμένη κατασκευή: στη γενικευμένη χρήση των καμάρων για τη στέγαση. Οι ορισμένες διαστάσεις των καμάρων οδηγούν σε τυποποίηση των διαστάσεων των χώρων της κατοικίας στο σύνολο της. Με τα δεδομένα αυτά, μικρές μόνο παραλλαγές στην οργάνωση της είναι δυνατές.

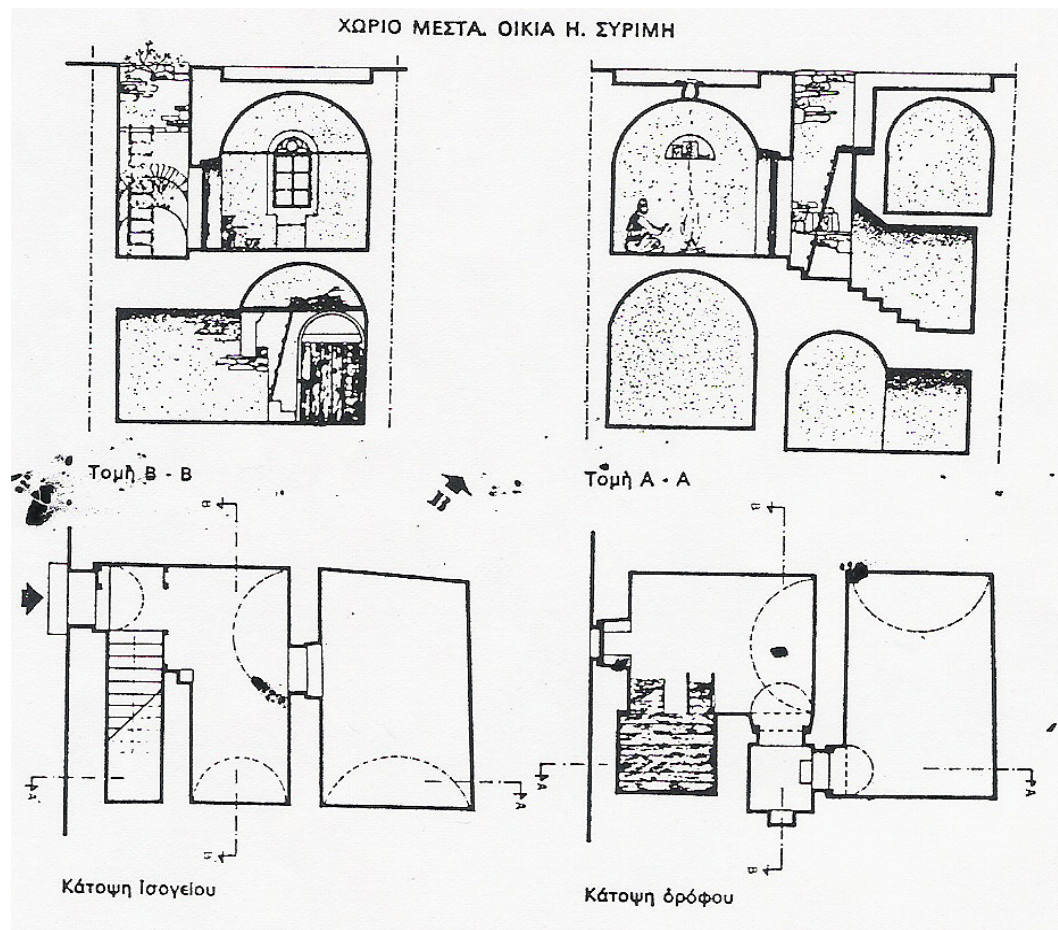
Το σπίτι των μεσαιωνικών χωριών της Χίου, πέρα από τις βάσιμες ομοιότητες του με το ελληνικό σπίτι των μεσοβυζαντινών χρόνων – οργάνωση αίθριου, γενικευμένες διατάξεις αποθηκευτικών χώρων στο ισόγειο – παρουσιάζει ομοιότητες σε επί μέρους αρχιτεκτονικά στοιχεία, όπως στον ηλιακό, την κινστερνα, τις σκάλες, τις τυφλές ασίδες στο εσωτερικό των κυρίων δωματίων, στην τοξική θυρίδα για την άμυνα, στα παράθυρα, στις θυρίδες, τα στοιχεία των όψεων, τοιχογραφίες στο εσωτερικό και αλλά.

Τα γενουάτικα στοιχεία που συναντούμε στους οικισμούς είναι πολύ λίγα. Από περιηγητές αναφέρεται ότι υπάρχουν στη Χίο κτίρια με πυραμοειδή στέγη – την τραβακα – και κεραμίδια γενουάτικης κατασκευής. Πράγματι, στο Πυργί υπάρχουν αρκετά τέτοια σπίτια, ένα μάλιστα διατηρήθηκε μέχρι πρόσφατα. Η ξύλινη στέγη του σπιτιού φαίνεται τελείως ξένη, άσχετη με τις συνθήκες και τα υλικά του τόπου. Η μορφή της ήταν ξένη στο περιβάλλον του χωριού και ήταν ευπρόσβλητη από σεισμούς και πυρκαγιές. Γι' αυτό ασφαλώς και έχουν καταστραφεί όλα τα κτίρια αυτού του είδους. Εκτός από την τραβακα, τα θέματα των φεγγιτών έχουν μερικές φορές γενουάτικες επιδράσεις.

Τα γενικευμένα βυζαντινά στοιχεία στην οργάνωση της κατοικίας (αίθριο, γενικευμένη διάταξη αποθηκευτικών χώρων, επί μέρους αρχιτεκτονικά στοιχεία), αποδεικνύουν ότι την υπευθυνότητα της κατασκευής είχε ο ντόπιος πληθυσμός. Ο προσχεδιασμός όσον αφορά την κατοικία φαίνεται να περιορίζεται στην τοποθέτηση των εξωτερικών σπιτιών, που αποτελούσαν το τείχος. Ο καθορισμός του

εξωτερικού τείχους, μέσα στο οποίο θα κτίζονταν το « μονοκτιριακο » συγκρότημα, είναι απαραίτητος πριν από την κατασκευή των μονάδων του μονοκτιριακου συγκροτήματος.

Μπορούμε να πούμε ότι η μορφή ακολουθούσε τη λειτουργία. Τόσο το σπίτι των μεσαιωνικών χωριών της Χίου όσο και το βυζαντινό σπίτι των οικισμών του ελλαδικού χώρου, βρίσκεται σε άμεση σχέση με την αγροτική κοινωνική δομή. Οι γενικευμένες διατάξεις αποθηκεύσεως Αγάθων μαρτυρούν

εύγλωττα την αγροτική οικονομία. Το σπίτι των μεσαιωνικών χωριών της Χίου έχει ομοιότητες με τις αρχαίες κατοικίες και η ομοιότητα αυτή δείχνει ακριβώς τη συνέπεια του στις υφισταμένες ανάγκες και λειτουργίες. Το αγροτικό σπίτι φαίνεται αμετάβλητο, γιατί και οι λειτουργίες παρέμειναν σχεδόν αμετάβλητες.

[Χ. Μπούρα, «Κατοικίες και οικισμοί στη βυζαντινή Ελλάδα», οικισμοί στην Ελλάδα, Αθηνά 1974, σ. 45.](#)

1.3 ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΑ ΚΑΙ ΕΛΙΑ

Ελαιοτριβείο (κ.ν) (λιοτρίβι ή λιοτριβείο).Βιοτεχνική εγκατάσταση στην οποία βγαίνει το λάδι από τον ελαιοκαρπό . Σήμερα χρησιμοποιείται σε περιορισμένη κλίμακα. αποτελείται από το αλώνι, ένα πλατύ κυκλικό δοχείο σαν λεκάνη, μέσα στο οποίο κυλούν οι μυλόπετρες. Οι μυλόπετρες συνδέονται μεταξύ τους όπως οι τροχοί άμαξας και όλο το σύστημα περιστρέφεται γύρο από κατακόρυφο άξονα με την προσπάθεια αλόγου η με την ενέργεια κινητήρα. Ο ελαιοκαρπος τοποθετείτε στις μυλόπετρες. Ο πολτός τοποθετείται κατόπιν μέσα σε σάκους, τις σπυρίδες και συμπιέζεται ισχυρά στα ελαιοπιεστήρια. Το λάδι που βγαίνει με την συμπίεση του ελαιοπολτού και οδηγείται σε δεξαμενές ή σε ειδικά δοχεία και εκεί καθαρίζεται τελείως .

Η Ελιά , ένα δέντρο βαθιά ριζωμένο γύρο από την μεσόγειο, περιοχή στην οποία σημειώνεται το 97% της παγκόσμιας παραγωγής ελαιόλαδου, αγαπά το μεσογειακό κλίμα, ζητά ελάχιστη περιποίηση και αξιοποιείται πλήρως: ως καρπός, φύλλωμα και ξύλο.

Παλαιά όσο και ο άνθρωπος η ελιά ξεπροβάλλει μέσα από την προϊστορία και συμπορεύεται μαζί του εδώ και χιλιάδες χρόνια. Η καταγωγή της χάνεται στα βάθη των αιώνων και η διάδοση της εξελίχθηκε παράλληλα με τους πολιτισμούς που αναπτύχθηκαν στα παράλια της μεσογείου.

Κατεξοχήν μεσογειακό δέντρο, έχει σημαδέψει με τη μακραίωνη παρουσία της όχι μόνο το τοπίο αλλά και την καθημερινή ζωή των ανθρώπων γύρο από την μεσόγειο, συνδέθηκε με τις λατρευτικές τους συνήθειες, επηρέασε τα ήθη και έθιμα τους, δημιουργώντας έναν εντελώς ιδιαίτερο πολιτισμό, τον πολιτισμό της ελιάς.

Υπάρχουν πολλοί μύθοι σχετικά με την προέλευση της ελιάς. Ο γνωστότερος είναι αυτός που αποδίδει στην θεά Αθηνά την εισαγωγή του πολύτιμου δέντρου στην Αττική. Ο Ποσειδώνας, ο θεός της θάλασσας, φιλονικούσε με την Αθηνά θεά της σοφίας για την κυριαρχία της Αθήνας και ο καθένας τους προσπάθησε να προσφέρει στην πόλη το καλύτερο δώρο. Το συμβούλιο των θεών του Ολύμπου – σύμφωνα με μια άλλη εκδοχή ήταν απόφαση του Βασιλιά Κέκρωπα – προτίμησε το δώρο της Αθηνάς που ήταν μια ελιά, γιατί ή ελιά ζει εκατοντάδες χρόνια, παράγει βρώσιμους καρπούς και από αυτήν εξάγεται ένας καταπληκτικός χυμός: το ελαιόλαδο.

[Εγκυκλοπαίδεια « για σας παιδιά» τόμος 4^{ος}, εκδόσεις αυλός .](#)
[Ο πολιτισμός της ελιάς, ειδική έκδοση του περιοδικού **Μετρό**](#)

Και το ελαιόλαδο μπορεί να το χρησιμοποιεί ο άνθρωπος για την τροφή του, για να φροντίζει το σώμα του, να θεραπεύει τις πληγές του και να φωτίσει το σπίτι του.

Πότε όμως πρωτοεμφανίζεται η ελιά; Ως αυτοφυές δέντρο, η ελιά υπάρχει στον μεσογειακό χώρο εδώ και πολλές χιλιάδες χρόνια. Η αγριελιά, προγονός της καλλιεργήσιμης ελιάς, είναι αυτή που συναντάμε ακόμα στην Πελοπόννησο, την Κρήτη, την Βόρεια Αφρική ή τη Μέση ανατολή και, σύμφωνα με γραπτές μαρτυρίες, πρωτοεμφανίστηκε στην ανατολική Μεσόγειο και συγκεκριμένα στη Συρία και τη Μ.Ασία, δηλαδή εκεί όπου αναπτύχθηκαν μερικοί από τους αρχαιότερους πολιτισμούς και σιγά σιγά διαδόθηκε προς τα δυτικά από τους Έλληνες και τους Φοίνικες .

Πρόσφατες αρχαιολογικές έρευνες στις Κυκλάδες αλλά και σε άλλες ελληνικές περιοχές, έφεραν στο φως απολιθωμένα φύλλα ελιάς τα οποία σύμφωνα με τις σύγχρονες μεθόδους χρονολόγησης φαίνεται να είναι ηλικίας 50-60.000 ετών, γεγονός που αποδεικνύει ότι η Ελλάδα είναι μια από τις πατρίδες της ελιάς. Τα πρώτα στάδια εξημέρωσης της αγριελιάς παραμένουν ωστόσο σκοτεινά και ποικιλίες είναι οι απόψεις που έχουν υποστηριχθεί μέχρι σήμερα από διάφορους ερευνητές για την διάδοση και τη συστηματική καλλιέργεια της ελιάς. Στον ελλαδικό χώρο πάντως οι απαρχές της ελαιοκαλλιέργειας τοποθετούνται στην Πρώιμη Χαλκοκρατία δηλαδή στην 3^η χιλιετία π.Χ.

Η χώρα μας, χάρις στις άριστες κλιματολογικές συνθήκες και τον πολύχρονο μόχθο των ελαιοπαραγωγών και των άλλων συντελεστών της παραγωγής, έχει το προνόμιο τις καλύτερης στον κόσμο ποιότητας. Άνω του 85% της ελληνικής παραγωγής αντιστοιχεί στην κορυφαία ποιότητα του εξαιρετικού παρθένου με άριστα οργανοληπτικά χαρακτηριστικά γεύσης και αρώματος. Σήμερα, το μεγάλο στοίχημα για όλους είναι να προωθησουμε το φυσικό χυμό της ελιάς, το ελαιόλαδο, με την ταυτότητα του, επώνυμο και τυποποιημένο στους καταναλωτές όχι μόνο της Αθηνάς και της υπόλοιπης Ελλάδας αλλά όλης της υφής.

[Ο πολιτισμός της ελιάς, ειδική έκδοση του περιοδικού **Μετρό**](#)

1.4 ΙΣΤΟΡΙΑ ΓΙΑ ΕΛΑΙΟΥΡΓΕΙΑ ΧΙΟΥ

Τα ελαιοτριβεία στην Χίο, στην μυροβόλο Χίο άργησαν σχετικά με άλλα μέρη να αναπτυχθούν, διότι η Χίος είχε και έχει ένα άλλο πολύτιμο αγαθό το οποίο της το προσφέρει απλόχερα η μητέρα φύση, την μαστίχα. Οι Χιώτες ξεκίνησαν να καλλιεργούν την μαστίχα και παράλληλα ξεκίνησαν να καλλιεργούν και την ελιά όχι όμως σε τόσο μεγάλο βαθμό, διότι είχαν ρίξει όλη την καλλιτεχνία τους στα μαστιχοδενδρα. Όμως το νησί δεν μπορούσε να καλύψει της ανάγκες του όσον αφορά το λάδι, διότι η Χίος δεν είχε ελαιοτριβεία ή (λιοτριβεία) και ο κόσμος αναγκάζονταν να στέλνει της ελιές στην Μυτιλήνη ή οποία είχε και έχει μεγάλη ανάπτυξη στην ελαιουργία. Όμως αυτό κόστιζε στους Χιώτες μια μεγάλη ποσότητα ελαιόλαδου το οποίο το παρακρατούσαν οι μυτιληνιοί, διότι και αυτοί οι άνθρωποι έπρεπε ανταμειφθούν για την δουλειά που πρόσφεραν.

Τότε οι Χιώτες σκέφθηκαν να κατασκευάσουν ελαιοτριβεία στην Χίο ώστε να μπορούν να καλύψουν της ανάγκες του νησιού από ελαιόλαδο και να μην έχουν ανάγκη να κάνουν εισαγωγή από άλλα μέρη της Ελλάδος ή και του εξωτερικού.

Έτσι άρχισαν σιγά σιγά να κατασκευάζονται τα πρώτα ελαιοτριβεία στην Χίο τα οποία ήταν χειροκίνητα.

Κάποτε οι Χίος αριθμούσε 285 ελαιοτριβεία περίπου στην πόλη και στα χωριά αυτό γνωρίζουμε από μαρτυρίες ανθρώπων, βέβαια σήμερα είναι πολύ λιγότερα διότι με την τεχνολογία που προσφέρουμε, το λάδι παράγεται πολύ ποιο γρήγορα απ' ότι τα παλιά χρόνια.

Στης μέρες μας στην Χίο λειτουργούν περίπου 10 ελαιοτριβεία και όλα πλέον πολύ σύγχρονα. Αυτά τα λίγα ελαιοτριβεία καλύπτουν άνετα τις ανάγκες του νησιού διότι αυτή που ασχολούνται καθαρά με την ελαιουργία είναι ελάχιστοι, οι περισσότεροι ασχολούνται με άλλα επαγγέλματα και μονό τον καιρό της συγκομιδής των ελιών μαζεύουν τόσες ώστε να καλύψουν τις ανάγκες των οικογενειών τους.

2 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΟΥ ΜΑΣ

Το ελαιοτριβείο το οποίο μελετάμε βρίσκεται σε ένα χωριό της νότιας Χίου που ονομάζεται Αρμόλια. Είναι ιδιοκτησία του κυρίου Κωνσταντίνου Σαλιάρη. Για το οίκημα αυτό δεν γνωρίζουμε την ακριβή ημερομηνία κατασκευής του πάντως είναι κατασκευασμένο μετά τον καταστροφικό σεισμό του 1881 διότι βρίσκεται στο καινούριο χωριό όπως το ονομάζουν οι κάτοικοι της περιοχής. Κατά πρώτη όψη θα μπορούσαμε να το χαρακτηρίσουμε και ως αρχοντικό κτίριο. Έχουν γίνει κάποιες προσθήκες επιχρισμάτων που έχουν καλύψει όλη την αρχοντιά του πετρόκτιστού μας κτιρίου. Το κτίριο έχει έναν ωραίο συνδυασμό υλικών από πέτρα και ξύλο που δένουν αρμονικά. Στον προαύλιο χώρο δεν βλέπουμε κάτι το ιδιαίτερο. Η μια όψη του κτηρίου εφάπτεται με ένα γειτονικό κτήριο και δεν την βλέπουμε, οι άλλες τρεις όψεις του φαίνονται κανονικά. Πολλά μεγάλα παράθυρα και πόρτες με σιδερένια κάγκελα σαν φυλακής είναι κάτι που δεν περνά απαρατήρητο από κάθε επισκέπτη. Σε κάποιες όψεις του κτιρίου βλέπουμε μικρά μπαλκονάκια και μια σκάλα από το προαύλιο στον όροφο. Όταν μπαίνουμε μέσα στο κτίριο νομίζουμε ότι ο χρόνος γυρίζει περίπου έναν αιώνα πίσω δίνοντας σου μία άλλη αίσθηση.

Το ελαιοτριβείο έχει τρία δωμάτια τα οποία χωρίζονται με κάποιες καμάρες οι οποίες παίζουν πολύ σημαντικό ρολό στην ενίσχυση κτιρίου μας στατικά. Μπαίνοντας μέσα στο ελαιοτριβείο βρισκόμαστε στο πρώτο δωμάτιο, όπου στα δεξιά μας δεσπόζει η πρέσα και τα γουρνειά, και στα αριστερά υπάρχουν πάγκοι. Πάνω από τους πάγκους υπάρχει ένα μικρό παράθυρο για φωτισμό. Δίπλα στην πρέσα υπάρχει ένα βαρέλι το οποίο χρησιμοποιούσαν για δεξαμενή λαδιού. Μετά περνώντας στο δεύτερο δωμάτιο βλέπουμε από δεξιά την μηχανή η οποία μας παρέχει την κίνηση με τους ιμάντες. Επίσης ψηλά βλέπουμε τις τροχαλίες στις οποίες εφαρμόζονται οι ιμάντες που μεταφέρουν τη δύναμη για να κινήσουν τις μυλόπετρες και στα αριστερά βλέπουμε την μάντρα με τις μυλόπετρες και όλο το μηχανισμό της κίνησης. Το δωμάτιο αυτό έχει δύο μεγάλα παράθυρα και μία πόρτα στον δεξιό τοίχο.

Τέλος, μπαίνουμε στο τρίτο δωμάτιο το οποίο έχει μία ατμομηχανή και ένα φανάρι που χρησιμοποιούσαν για να τοποθετούν τα δείγματα του λαδιού για τον κατάλληλο έλεγχο των οξέων. Επίσης το δωμάτιο αυτό έχει μία πόρτα και ένα μεγάλο παράθυρο.

Μυλόπετρες

Ελαιομυλος ή μάντρα με όλο το σύστημα το οποίο κινούνταν οι μυλόπετρες και εμφανή είναι τα γρανάζια και οι τροχαλίες ,οι μιάντες οι οποίοι έδιναν κίνηση στο μηχανήμα δεν υπάρχουν λόγω φθοράς.

[Φωτογραφικό υλικό από ελαιοτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ . ΣΑΛΙΑΡΗΣ](#)

Ο στρόφαλος της πετρελαιομηχανής, ο άξονας με της τροχαλίες ο οποίος στηρίζεται στον εσωτερικό τοίχο και στους κοιλοδοκούς του μεσοπατώματος.

[Φωτογραφικό υλικό από ελαιοτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ. ΣΑΛΙΑΡΗΣ](#)

Ο στρόφαλος της πετρελαιομηχανής και η πετρελαιομηχανή, ο άξονας με της τροχαλίες ο οποίος στηρίζεται στον εσωτερικό τοίχο και στους κοιλοδοκούς του μεσοπατώματος .επίσης είναι εμφανή και ένα τμήμα του μεσοπατώματος.

[Φωτογραφικό υλικό από ελαιοτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ . ΣΑΛΙΑΡΗΣ](#)

Χειροκίνητο πιεστήριο ή στράκη το οποίο είναι συνδεδεμένο με σωλήνα διοχέτευσης λαδιού στα πέτρινα γουρνεία.

[Φωτογραφικό υλικό από ελαιοτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ. ΣΑΛΙΑΡΗΣ](#)

Οι άξονες με της τροχαλίες οι οποίες στηρίζεται στον εσωτερικό τοίχο και στους κοιλοδοκούς του μεσοπατώματος .επίσης είναι εμφανή και ένα τμήμα του μεσοπατώματος.

[Φωτογραφικό υλικό από ελαιοτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ . ΣΑΛΙΑΡΗΣ](#)

Χειροκίνητο πιεστήριο ή στιράκη από άλλη φωτογραφική άποψη

[Φωτογραφικό υλικό από ελαιοτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ. ΣΑΛΙΑΡΗΣ](#)

Ελαιόμυλος ή μάντρα με όλο το σύστημα το οποίο κινούνταν οι μυλόπετρες και εμφανή είναι τα γρανάζια και οι τροχαλίες και εμφανές τμήμα εσωτερικής καμάρας.

[Φωτογραφικό υλικό από ελαιοτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ. ΣΑΛΙΑΡΗΣ](#)

Ελαιόμυλος ή μάντρα με όλο το σύστημα το οποίο κινούνταν οι μυλόπετρες και εμφανή είναι τα γρανάζια και οι τροχαλίες ,από άλλες περιμετρικές απόψεις .

[Φωτογραφικό υλικό από ελαιοτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ . ΣΑΛΙΑΡΗΣ](#)

Ο στρόφαλος της πετρελαιομηχανής, ο άξονας με της τροχαλίες ο οποίος στηρίζεται στον εσωτερικό τοίχο και στους κοιλοδοκούς του μεσοπατώματος. Από άλλοι φωτογραφική άποψη.

[Φωτογραφικό υλικό από ελαιοτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ. ΣΑΛΙΑΡΗΣ](#)

Χειροκίνητο πιεστήριο ή στειράκη από άλλη φωτογραφική άποψη

[Φωτογραφικό υλικό από ελαιοτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ. ΣΑΛΙΑΡΗΣ](#)

Ο στρόφαλος της πετρελαιομηχανής, ο άξονας με της τροχαλίες ο οποίος στηρίζεται στον εσωτερικό τοίχο και στους κοιλοδοκούς του μεσοπατώματος. Από άλλοι φωτογραφική άποψη και εμφανείς μεγάλο τμήμα της καμάρας.

[Φωτογραφικό υλικό από ελαιοτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ. ΣΑΛΙΑΡΗΣ](#)

γρανάζια και οι τροχαλίες

Ελαιόμυλος ή μάντρα με όλο το σύστημα το οποίο κινούνται οι μυλόπετρες και εμφανή είναι τα γρανάζια και οι τροχαλίες ,από άλλη περιμετρική άποψη.

[Φωτογραφικό υλικό από ελαιοτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ . ΣΑΛΙΑΡΗΣ](#)

Ελαιόμυλος ή μάντρα με όλο το σύστημα το οποίο κινούνταν οι μυλόπετρες και εμφανή είναι τα γρανάζια και οι τροχαλίες ,από άλλη περιμετρική άποψη.

[Φωτογραφικό υλικό από ελαιοτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ. ΣΑΛΙΑΡΗΣ](#)

Βάνα άντλησης νερού για καθαρισμού ελαιομυλου

Θύρα εξαγωγής ελαιοπόλτου

Φωτογραφικό υλικό από ελαιοτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ. ΣΑΛΙΑΡΗΣ

Αντλία

Δίσκος

Φωτογραφικό υλικό από ελαιοτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ . ΣΑΛΙΑΡΗΣ

Βαρέλι λαδιού

Άξονες και τροχαλίες στηριγμένες στον κυλοδοκο

[Φωτογραφικό υλικό από ελαιοτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ. ΣΑΛΙΑΡΗΣ](#)

Άξονα και τροχαλία

Μυλόπετρες και ο άξονας που της συνδέει

[Φωτογραφικό υλικό από ελαιοτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ . ΣΑΛΙΑΡΗΣ](#)

Ατμομηχανή

[Φωτογραφικό υλικό από ελαιοτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ . ΣΑΛΙΑΡΗΣ](#)

Ατμομηχανή από άλλη φωτογραφική άποψη

Ατμομηχανή από άλλη φωτογραφική άποψη και σύστημα παραγωγής ατμού
[Φωτογραφικό υλικό από ελαιοτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ. ΣΑΛΙΑΡΗΣ](#)

Ελαιόμυλος ή μάντρα με όλο το σύστημα το οποίο κινούνταν οι μυλόπετρες και εμφανή είναι τα γρανάζια και οι τροχαλίες ,από άλλη περιμετρική άποψη

Ραφιερα στην οποία τοποθετούσαν τα δήγματα του ελαιολάδου για να γίνει στην συνέχεια ο έλεγχος των οξέων.

[Φωτογραφικό υλικό από ελαιοτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ . ΣΑΛΙΑΡΗΣ](#)

Εσωτερική πέτρινη καμάρα με φόντο των ελαιόμυλο και την πετρελαιομηχανή

Τμήμα μεσοπατώματος και στήριξη του χειροκίνητου πιεστηρίου στο μεσοπάτωμα

[Φωτογραφικό υλικό από ελαιοτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ. ΣΑΛΙΑΡΗΣ](#)

Τμήμα μεσοπατώματος και στήριξη του χειροκίνητου πιεστηρίου στο μεσοπάτωμα, από άλλη οπτική άποψη.

Τμήμα μεσοπατώματος και τροχαλίες στηριζόμενο σε αυτό και στον τοίχο.

[Φωτογραφικό υλικό από ελαιοτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ. ΣΑΛΙΑΡΗΣ](#)

Τμήμα μεσοπατώματος και τροχαλίες στηριζόμενο σε αυτό και στον τοίχο.

Μεγάλο τμήμα μεσοπατώματος.

[Φωτογραφικό υλικό από ελαιοτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ. ΣΑΛΙΑΡΗΣ](#)

Μεγάλο τμήμα μεσοπατώματος

Μεγάλο τμήμα μεσοπατώματος

Φωτογραφικό υλικό από ελαιοτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ. ΣΑΛΙΑΡΗΣ

Μεγάλο τμήμα μεσοπατώματος

Τμήμα μεσοπατώματος

[Φωτογραφικό υλικό από ελαιοτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ. ΣΑΛΙΑΡΗΣ](#)

Τμήμα μεσοπατώματος

Εσωτερική πέτρινη καμάρα

[Φωτογραφικό υλικό από ελαιοτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ . ΣΑΛΙΑΡΗΣ](#)

Εσωτερική πέτρινη καμάρα

Εσωτερική πέτρινη καμάρα

[Φωτογραφικό υλικό από ελαιοτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ. ΣΑΛΙΑΡΗΣ](#)

Τμήμα εσωτερικής πέτρινης καμάρας

Τμήμα εσωτερικής πέτρινης καμάρας, χειροκίνητο πιεστήριο και τα γουρνεία

[Φωτογραφικό υλικό από ελαιοτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ. ΣΑΛΙΑΡΗΣ](#)

Άνοιγμα στον τοίχο και δημιουργία πλατώματος για την τοποθέτηση εργαλείων.

Εσωτερική πέτρινη καμάρα

[Φωτογραφικό υλικό από ελαιοτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ. ΣΑΛΙΑΡΗΣ](#)

Εσωτερικές πέτρινες καμάρες

Τοξωτό ανώφλι

[Φωτογραφικό υλικό από ελαιοτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ. ΣΑΛΙΑΡΗ](#)

Τοξωτό ανώφλι με ξύλινα πρέκια

Νότια όψη κτιρίου

[Φωτογραφικό υλικό από ελαιοτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ. ΣΑΛΙΑΡΗΣ](#)

Νότια όψη κτιρίου από άλλη περιμετρική άποψη

Νότια όψη κτιρίου από άλλη περιμετρική άποψη

Φωτογραφικό υλικό από ελαιοτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ. ΣΑΛΙΑΡΗΣ

Νότια όψη κτιρίου από άλλη περιμετρική άποψη

Νότια όψη κτιρίου από άλλη περιμετρική άποψη

[Φωτογραφικό υλικό από ελαιοτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ. ΣΑΛΙΑΡΗΣ](#)

Ανατολικά όψη κτιρίου

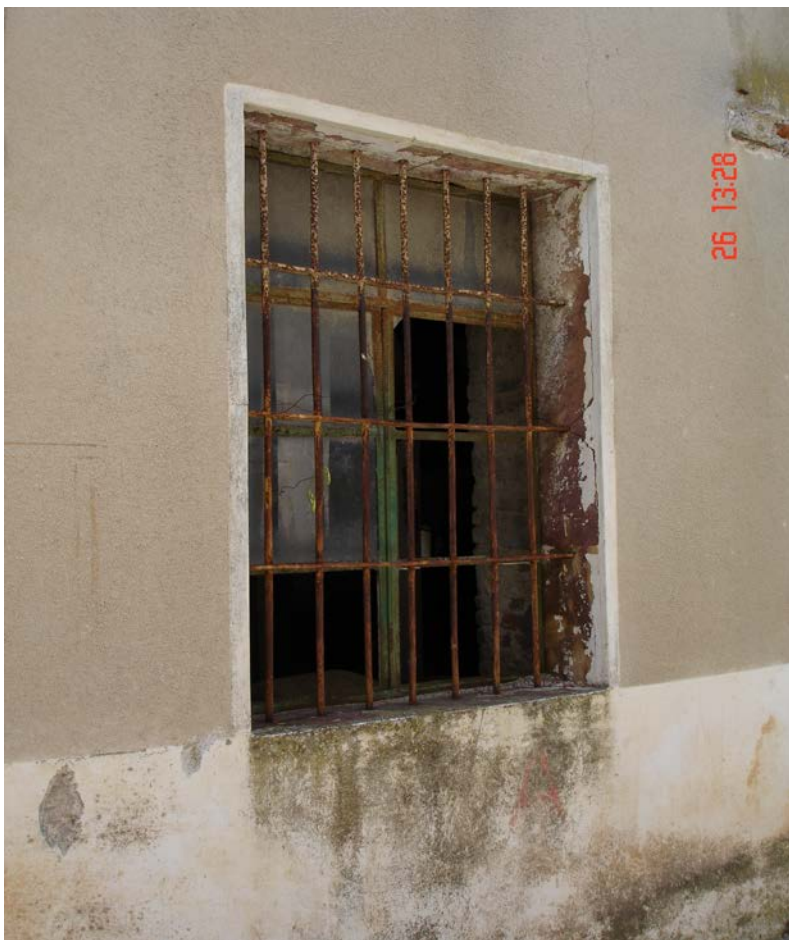

Βόρεια όψη κτιρίου από άλλη περιμετρική άποψη

[Φωτογραφικό υλικό από ελαιοτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ. ΣΑΛΙΑΡΗΣ](#)

Βόρεια όψη κτιρίου από άλλη περιμετρική άποψη

Λεπτομερής άποψη παραθύρου

Φωτογραφικό υλικό από ελαιοτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ. ΣΑΛΙΑΡΗΣ

Λεπτομερής άποψη πόρτας

Λεπτομερής άποψη κλειδιού

[Φωτογραφικό υλικό από ελαιοτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ . ΣΑΛΙΑΡΗΣ](#)

Λεπτομερής άποψη κλειδιού από άλλη περιμετρική άποψη

Ανατολικά όψη κτιρίου από άλλη περιμετρική άποψη
[Φωτογραφικό υλικό από ελαιοτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ . ΣΑΛΙΑΡΗΣ](#)

3. ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΙΚΑ

Στα νησιά του Αιγαίου παρατηρούνται κάποιες ιδιομορφίες στα ελαιοτριβεία που όμως δεν αλλοιώνουν τον κανόνα που επικρατεί στη χώρα μας. Οι λιθοδομές των ελαιοτριβείων χτίζονται με αργούς λίθους και συχνά με εσωτερικές ενισχύσεις με ξυλοδεσιές. Οι εξωτερικές τους όψεις είναι άλλοτε επιχρισμένες και ασβεστωμένες και άλλοτε αφήνουν να φαίνονται οι λίθοι και το αρμολόγημά τους με μυστρί. Οι πόρτες των ελαιοτριβείων είναι άλλοτε ξύλινες και άλλοτε μεταλλικές, με ή χωρίς υπέρθυρο, ευθύγραμμο ή τοξωτό. Μερικές φορές γύρο απ' τα κουφώματα υπάρχει περιθώριο από κονίαμα, ακόμα μπορεί να δούμε στο υπέρθυρο επιγραφές χρονολογιών.

Τα μεγέθη των ελαιοτριβείων ποικίλουν. Πολλά ελαιοτριβεία που λειτουργούσαν τότε είχαν κατασκευαστεί σαν κατοικίες, αποθήκες ή άλλου είδους εργαστήρια και με το πέρας των χρόνων και τις ανάγκες των κατοίκων, μεταλλάχτηκαν σε ελαιοτριβεία. Σχεδόν όλα τα ελαιοτριβεία έχουν στα παράθυρά τους μεταλλικά κάγκελα τα οποία στηρίζονται στον τοίχο. Επίσης στα περισσότερα ελαιοτριβεία παρατηρούμε δύρικτες στέγες στις οποίες τα ξύλα με τα οποία κατασκευάζονταν ήταν κομμένα στο γέμισμα του φεγγαριού για να είναι ξηρά και ανθεκτικά, χωρίς πολλούς χυμούς όπως έλεγαν οι παλιοί.

Τα βασικά ξύλινα στοιχεία του ελαιοτριβείου είναι η στέγη το μεσοπάτωμα και κάποιες πόρτες και παράθυρα. Τα μεταλλικά στοιχεία είναι οι κυλοδοκοί στο μεσοπάτωμα, πόρτες, παράθυρα, κάγκελα παραθύρων, τα κλειδιά των τοίχων, οι κλειδαριές και όλοι οι μηχανισμοί παρασκευής «λαδιού».

ΘΕΜΕΛΙΩΣΗ 3.1

Η θεμελίωση του ελαιοτριβείου μας είναι από πέτρα. Τα περισσότερα ελαιοτριβεία της Χίου όπως και το δικό μας λόγω του ότι δεν είχαν κατασκευαστεί απ' την αρχή για να χρησιμοποιηθούν ως ελαιοτριβεία αλλά έγιναν στην πορεία, δεν έχουν κάποια ιδιαίτερη θεμελίωση.

Η θεμελίωσή τους είναι όπως όλων των πέτρινων κτισμάτων που γινόταν εκείνη την εποχή.

Το ύψος της θεμελίωσής τους είναι από 60εκ. έως και 1.00μέτρο ανάλογα με το έδαφος. Οι πέτρες που χρησιμοποιούσαν ήταν με μία μικρή κατεργασία, συνήθως καθαρές πέτρες με τραχεία επιφάνεια. Οι πιο συνηθισμένες προϋποθέσεις μιας πέτρας είναι 15-20εκ. ύψος, 20-40εκ. πλάτος και 25-60εκ. μήκος.

Το πάχος της θεμελίωσης είναι από 60εκ. έως και 90εκ. οι μάστορες της εποχής εκείνης ήταν πολύ καλοί και πρόσεχαν να μην δημιουργούν κατακόρυφους αρμούς και προσπαθούσαν κάθε πέτρα να στηρίζεται σε δύο άλλες πέτρες.

3.2 ΛΙΘΟΔΟΜΗ-ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΧΩΡΟΣ

Στην τοιχοποιία όπως και στη θεμελίωση χρησιμοποιήθηκαν πέτρες και ειδικό κονίαμα εξαιρετικά ανθεκτικό και συνθετικό για τα δεδομένα της εποχής. Η δόμηση γίνεται κατά τέτοιο τρόπο, ώστε οι τρεις να πλέκονται μεταξύ τους κατά τη μεγάλη και τη μικρή διάσταση σε εναλλαγή.

Στις γωνίες, στις διασταυρώσεις, στα τέρματα ή στις προεξοχές αργολιθοδομών τοποθετούνται ακρογωνιαίες πέτρες μεγάλου μεγέθους και καλύτερης επεξεργασίας από του μάστορα.

Στα πρέκια έχει ολόσωμες πέτρες που είναι οριζόντιες και στενόμακρες, περίπου 20εκ. πάχος, οι οποίες έβγαιναν από το λατομείο των Θυμιανών της Χίου και μετά από επεξεργασία πωλούνταν σε όλους τους κατοίκους του νησιού.

Ο περιβάλλον χώρος ή αυλή όπως την έλεγαν τότε έχει σχήμα ορθογώνιο και είναι από την Νότια όψη του κτιρίου. Από τις άλλες όψεις περνούν κάποια απ' τα δρομάκια του χωριού.

Ανεξαρτήτως σχήματος της αυλής το έδαφος οριζοντιώνεται πρόχειρα με εκσκαφές και επιχωματώσεις, που άλλοτε συμπιέζεται και άλλοτε πλακοστρώνεται. Στο ελαιοτριβείο μας παρατηρούμε ότι η αυλή δεν είναι πλακοστρωμένη αλλά είναι πρόχειρα οριζοντιωμένη και ελαφρώς συμπιεσμένη.

3.3 ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ – ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΛΑΔΙΟΥ

Ο τρόπος που έβγαινε το λαδί απ' το λειόκαρπο ακολούθησε την εξέλιξη του μυαλού του ανθρώπου και του πολιτισμού του σε μια ανοδική πορεία. Η δουλεία ήταν κουραστική και η απόδοση ελάχιστη γ' αυτό η ανάγκη για μεγαλύτερη παραγωγή και η όξυνση του νου με το χρόνο είχε σαν αποτέλεσμα την δημιουργία των πρώτων λιοτριβιών με τους χειροκινήτους και κατόπιν ζωοκίνητους λιόμυλους. Σιγά σιγά όμως όσο περνούσαν τα χρόνια η μηχανές δούλευαν με καζάνια (με ατμό) και πετρελαιομηχανές με ιμάντες.

Ο ελαιόμυλος η μάντρα του ελαιοτριβείου τον Αρμολίων Χίου είναι μεταλλικός (βλέπε Φώτο 1), μέσα σε αυτόν υπάρχουν δυο κυκλικές μυλόπετρες στηριζόμενες κατακόρυφα σε δοκό και περιστρεφόμενες κυκλικά όπως ο τροχός της αμάξης(βλέπε Φώτο 2).

Την κυκλική αυτή κίνηση στις μυλόπετρες την έδινε ένα μεγάλο μεγέθους γρανάζι που είναι συνδεδεμένο με αυτές με ένα μεγάλης διαμέτρου άξονα (βλέπε Φώτο 3).

Το γρανάζι αυτό έπαιρνε κίνηση από τους στρόφαλους με τους μεγάλους ιμάντες , οι στρόφαλοι αυτοί είναι στηριγμένοι στους κυλοδοκούς του μεσοπατώματος (βλέπε Φώτο 4).

Η ιμάντες έπαιρναν κίνηση από την ατμομηχανή(βλέπε Φώτο 5). όμως αντικαταστήθηκε από την πετρελαιομηχανή για το λόγω του ότι ήταν οικονομικότερες στην κατανάλωση καύσιμης ύλης (βλέπε Φώτο 6)

Με το γύρισμα αλεθόταν οι ελιές κι έτρεχε από μια θήρα εξαγωγής το χαμούρι (ελαιοπολτός) όπως λεγόταν στην Χίο (βλέπε Φώτο 7). Ο καθαρισμός του ελαιόμυλου γινόταν απ' το πίσω μέρος του οπού υπάρχει μια βάνα άντλησης νερού (βλέπε Φώτο 8).

Κατά την πορεία της άλεσης της ελιάς μάζευαν το χαμούρι με σύκλες (κουβάδες) ή με σάκους τους τορβάδες και το έβαζαν μέσα σε φάκελο της πετσέτες της οποίες της έβαζαν στην πρέσα ,στιράκι(βλέπε Φώτο 9).

Το στιράκι ή χειροκίνητο πιεστήριο είναι ένα μεγάλο μηχάνημα το οποίο έχει δυο πλάκες μια ακίνητη κάτω και μια κινητή πάνω ,επίσης έχει κ ένα κοχλία που με την περιστροφική κίνηση του κατεβάζει σιγά σιγά την πάνω πλάκα. Μέσα στο στιράκι έμπαιναν οι πετσέτες με το χαμούρι και ανά 4 ή 5 έμπαινε κ ένας δίσκος(βλέπε Φώτο 10).

Με την περιστροφή του κοχλίου η πάνω πλακά συμπιέζει τις πετσέτες κ έτσι απ' το κάτω μέρος της πρέσας η οποία είναι συνδεδεμένη με σωλήνα ,διοχετευόταν το λαδί μέσα στα μεγάλα πέτρινα γουρνειά (βλέπε Φώτο 11). Απ' τα πέτρινα γουρνειά με άλλη σωλήνα έφευγε το λαδί και πήγαινε στα βαρέλια (βλέπε Φώτο 12) κι από εκεί στο ντελαβά εκεί οπου γινόταν ο διαχωρισμός της αμούργας από το καθαρό πια ελαιόλαδο.

Στο τελείωμα όλης αυτής της κουραστικής και χρονοβόρας εργασίας έπαιρναν δήγματα λαδιού τα τοποθετούσαν στην ραφιέρα (βλέπε Φώτο 13) στα οποία δήγματα θα γινόταν ο έλεγχος των οξέων του λαδιού, για να κατατάξουνε το λάδι σε κάποια κατηγορία .

ΦΩΤΟ 1

[Φωτογραφικό υλικό από ελαιοτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ . ΣΑΛΙΑΡΗΣ](#)

ΦΩΤΟ 2

ΦΩΤΟ 3

[Φωτογραφικό υλικό από ελαιτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ. ΣΑΛΙΑΡΗΣ](#)

ΦΩΤΟ 4

ΦΩΤΟ 5

[Φωτογραφικό υλικό από ελαιοτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ. ΣΑΛΙΑΡΗΣ](#)

ΦΩΤΟ 6

Φωτογραφικό υλικό από ελαιοτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ. ΣΑΛΙΑΡΗΣ

ΦΩΤΟ 7

ΦΩΤΟ 8

[Φωτογραφικό υλικό από ελαιοτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ. ΣΑΛΙΑΡΗΣ](#)

ΦΩΤΟ 9

[Φωτογραφικό υλικό από ελαιοτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ. ΣΑΛΙΑΡΗΣ](#)

ΦΩΤΟ 10

ΦΩΤΟ 11

[Φωτογραφικό υλικό από ελαιοτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ. ΣΑΛΙΑΡΗΣ](#)

ΦΩΤΟ 12

ΦΩΤΟ 13

[Φωτογραφικό υλικό από ελαιοτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ. ΣΑΛΙΑΡΗΣ](#)

4 ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ

4.1 ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΑ-ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΑ-ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ

Η γενική εικόνα των περισσότερων ελαιοτριβείων της Χίου είναι κακή και κυρίως παρουσιάζει εικόνα εγκατάλειψης σε βαθμό που να χαρακτηρίζονται ως ερείπια.

Ρηγματώσεις σε διάφορα σημεία της τοιχοποιίας και καταρρεύσεις κονιαμάτων και επιχρίσματος (σοβά), καταστροφή της ξύλινης στέψης.

Η συνεχής και έντονη δράση της υγρασίας λόγω της εύρεσης αυτών των ελαιοτριβείων σε νησί επιδεινώνει καθημερινά την κατάσταση της πέτρινης τοιχοποιίας και του σοβά, ενώ παρατηρούμε ότι έχει προκαλέσει οξείδωση στα κλειδιά (ελκυστήρες) και αποσάθρωση του ξύλου των εξωτερικών επιφανειών. Απ' ότι βλέπουμε οικοδομικά το ελαιοτριβείο που μελετάμε διατηρείται σε ικανοποιητικό βαθμό. (βλ. φωτογραφίες). Οι μηχανισμοί λειτουργίας του ελαιοτριβείου διατηρούνται σε καλή κατάσταση όπως και οι τοιχοποιίες του.

Αν όμως η εγκατάλειψη και η έλλειψη συντήρησης του ελαιοτριβείου συνεχιστεί για πολλά χρόνια ακόμα θα βρεθούμε στη δυσάρεστη θέση να δούμε σοβαρές αλλοιώσεις εσωτερικά και εξωτερικά. Είδη υπάρχουν κάποιες αλλοιώσεις κυρίως λόγω παλαιότητας. Απ' ότι ξέρουμε το ελαιοτριβείο αυτό σήμερα χρησιμοποιείται ως «αποθήκη». Στις τοιχοποιίες έχει γίνει επέμβαση με σκυρόδεμα, χωρίς ιδιαίτερη μελέτη. Το ισόγειο δάπεδο έχει επίστρωση μεταγενέστερη από σκυρόδεμα κυρίως για λόγους εύκολης καθαριότητας και για στατικούς λόγους.

4.2 ΡΩΓΜΕΣ

Η τοιχοποιία του ελαιοτριβείου παρουσιάζει σε διάφορα μέρη ρωγμές, κυρίως κατακόρυφες οι οποίες οφείλονται κυρίως στην έλλειψη και αποσάθρωση συνδετικού κονιάματος στην κατασκευή της τοιχοποιίας.

Το ελαιοτριβείο έχει εξωτερική επικάλυψη με σοβά για να προστατεύει την τοιχοποιία. Υπάρχουν μεγάλες και έντονες ρωγμές, ενώ λίγες περισσότερες είναι οι ρηγματώσεις μικρού εύρους 1εκ.<0<3εκ. ιδιαίτερα στα ψηλότερα σημεία των τοίχων. (διαγώνιες ρωγμές ελάχιστες).

4.3 ΕΥΛΙΝΗ ΣΤΕΓΗ

Οι στέγες είναι κατασκευές που αποτελούνται από επικλινή με βάτα επίπεδα, έτσι ώστε να είναι όσο το δυνατόν ταχύτερη η απομάκρυνση των νερών της βροχής και κυρίως των χιονιών και για να περιορίζονται οι κίνδυνοι να περάσει το ή έστω η υγρασία μέσα στο κτήριο.

Η στέγη του ελαιοτριβείου διατηρείται σε καλή κατάσταση, έχει όμως κάποια φθορά στα ξύλα και στα κεραμίδια και αυτό οφείλεται περισσότερο στην παλαιότητα του ελαιοτριβείου.

4.4 ΜΕΣΟΠΑΤΩΜΑΤΑ

Τα ξύλινα μεσοπατώματα του ελαιοτριβείου στηρίζονται στους πέτρινους τοίχους. Παρατηρούμε όμως (βλ. φωτογραφίες) ότι έχει γίνει επέμβαση με σιδερένιους κυκλοδοκούς (κιρίσια) μορφής διπλού ταφ λόγω της φθοράς κάποιων ξύλινων δοκών. Οι δοκοί αυτοί χρησιμοποιήθηκαν μόνο στην αντικατάσταση κάποιων κυρίως ξύλινων δοκών στήριξης των μεσοπατωμάτων.

Τα μεσοπατώματα απ' ότι βλέπουμε αποτελούνται από τους κυρίως δοκούς που στηρίζονται στους τοίχους. Πάνω στους κυρίως δοκούς είναι οι δευτερεύων δοκοί και τέλος πάνω από τους δευτερεύων δοκούς είναι το ξύλινο πάτωμα το οποίο αποτελείται από χοντρές τάβλες οι οποίες είναι τοποθετημένες η μια δίπλα στην άλλη (σανίδωμα, πέτσωμα).

5. ΠΡΟΤΑΣΗ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ-ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Προτείνεται η αποκατάσταση των ελαιοτριβείων με επεμβάσεις οι οποίες θα εξασφαλίσουν την ανάδειξη της μορφής τους ως βιομηχανικό μνημείο του νησιού.

Δεν προβλέπεται η επαναλειτουργία τους. Κύριος στόχος είναι η ενίσχυση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και η δυνατότητα απόδοσης των ελαιοτριβείων στο κοινό, ως επισκέψιμα μνημεία, μουσεία λαογραφικής τέχνης ,εκθεσιακοί χώροι, για τα προϊόντα του νησιού μας με τον δυνατόν καλλίτερο τρόπο. Ακόμα μπορούν να ανακατασκευαστούν και να εδράζονται η εκπολιτιστική σύλλογοι του κάθε χωριού ή μπορούν να γίνουν και πολύ ωραία ταβερνάκια. Διευκρινίζεται εδώ ότι η πρόταση αποκατάστασης αφορά κυρίως όλα τα ελαιοτριβεία τα οποία ανήκουν στην ίδια χρονολογική γενιά.

Πρώτη πρόταση: Μετά από τις κατάλληλες διεργασίες αποκατάστασης και αφού μπορέσουμε να αποδώσουμε καλύτερα την προυφισταντη μορφή τους. Θα είναι ανοιχτοί στο κοινό και θα μπορούν οι άνθρωποι να γνωρίσουν την ιστορία και την λειτουργία των παραδοσιακών ελαιοτριβείων καθώς και τις τεχνοτροπίες κατασκευής τους σε άλλες εποχές με τα υπάρχοντα μέσα.

Δεύτερη πρόταση: Να γίνουν δυο λαογραφικά μουσεία , όπου το κάθε ένα από αυτά να αναφέρετε σε συγκεκριμένες χρονικές περιόδους . εκεί μπορούν να εκθέτονται διάφορες δουλείες μεγάλων Χιωτών καλλιτεχνών ,ζωγράφων ,γλυπτών , φωτογράφων κτλ. Ακόμα και διάφορα αντικείμενα λαογραφικής τέχνης υφαντά , πήλινα σκευή ,σκευή από χαλκό κα.

Τρίτη πρόταση: Εκθεσιακοί χώροι για τα προϊόντα που παράγονται στο νησί και να ενοικιάζετε από το δήμο σε αυτές τις εταιρείες για τις τουριστικές περιόδους .εκεί θα μπορούν να προβληθούν προϊόντα όπως η μαστίχα ,οι χυμοί ,το ούζο ,τα γλυκά και άλλα.

Τέταρτη πρόταση: Έδραση των εκπολιτιστικών συλλόγων του κάθε χωριού. Το κάθε χωριό έχει τα δικά του ήθη και έθιμα και επίσης διαφορετικές παραδοσιακές στολές και διαφορετικά προϊόντα παραγωγής. Οπότε σε αυτούς τους χώρους μπορούν να διαφημίσουν τα προϊόντα τους και την ιστορία του κάθε χωριού.

Πέμπτη πρόταση: Αυτοί οι χώροι μπορούν να χρησιμοποιηθούν και σαν ταβερνάκια με κάποια ιστορικά στοιχεία από τα ελαιοτριβεία, αυτός ο χώρος κάποιους ανθρώπους θα τους ταξιδεύει σε άλλες εποχές.

5.1 ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΙ - ΑΠΟΧΩΜΑΤΩΣΕΙΣ

Σε αρχικό στάδιο προτείνεται η προσεκτική απομάκρυνση μπαζών και ακαθαρσιών, καθώς και των τυχόν υπαρχόντων ακόμη υλικών και εξαρτημάτων μηχανισμού λειτουργίας των ελαιοτριβείων. Θα γίνει με τα χέρια λεπτομερής εκρίζωση κάθε φυτού που έχει αναπτυχθεί εντός των ρωγμών της τοιχοποιίας, ράντισμα με ζιζανιοκτόνο επιλογής της επίβλεψης, τρεις τουλάχιστον φορές ώστε να επιτευχθεί πλήρως η ξήρανση όλων των ριζών τους. Θα απομακρύνονται ό,τι υλικά δυσχεραίνουν την πρόσβαση στην περιοχή και στο ίδιο το ελαιοτριβείο.

5.2 ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ & ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ ΕΠΙΧΡΙΣΜΑΤΑ

(α) Θα ξηλωθούν και θα καθαιρεθούν όλα τα εξωτερικά και εσωτερικά επιχρίσματα όπου υπάρχουν και αποτελούν μεταγενέστερες επεμβάσεις.

(β) Θα ξυστούν όλα τα σαθρά κονιάματα (παλιά αρμολογήματα), με ιδιαίτερη προσοχή στην σταδιακή εργασία ώστε να εξασφαλίζεται πάντα η στατικότητα του κτιρίου.

(γ) Θα αρμολογηθούν οι λίθοι. Η σύσταση των νέων κονιαμάτων, όπως και η μορφή τους, θα δοθεί επί τόπου, κατά τη διάρκεια των εργασιών αφαίρεσης των επιχρισμάτων. Η εργασία αυτή θα γίνει σε συνδυασμό και με τις προβλεπόμενες τσιμεντενέσεις στις ιδιαίτερα εμφανείς και διαμπερείς ρωγμές του σώματος των λιθοδομών. Κατά περίπτωση μπορεί να χρησιμοποιηθεί η μέθοδος της υδροβολής προκειμένου να καθαρισθούν οι αρμοί. Αυτό είναι ιδιαίτερα αναγκαίο στην εσωτερική παρειά της τοιχοποιίας προκειμένου να επιτευχθεί η κατά το δυνατόν καλλίτερη αγκύρωση και πρόσφυση του εκτοξευμένου σκυροδέματος.

Όλα τα ικριώματα που θα τοποθετηθούν για τις ανωτέρω εργασίες θα στηρίζονται αυτόνομα χωρίς να διαπερνούν το κτίριο και χωρίς να επιφέρουν βλάβες στις τοιχοποιίες.

5.3 ΑΡΜΟΛΟΓΗΜΑΤΑ

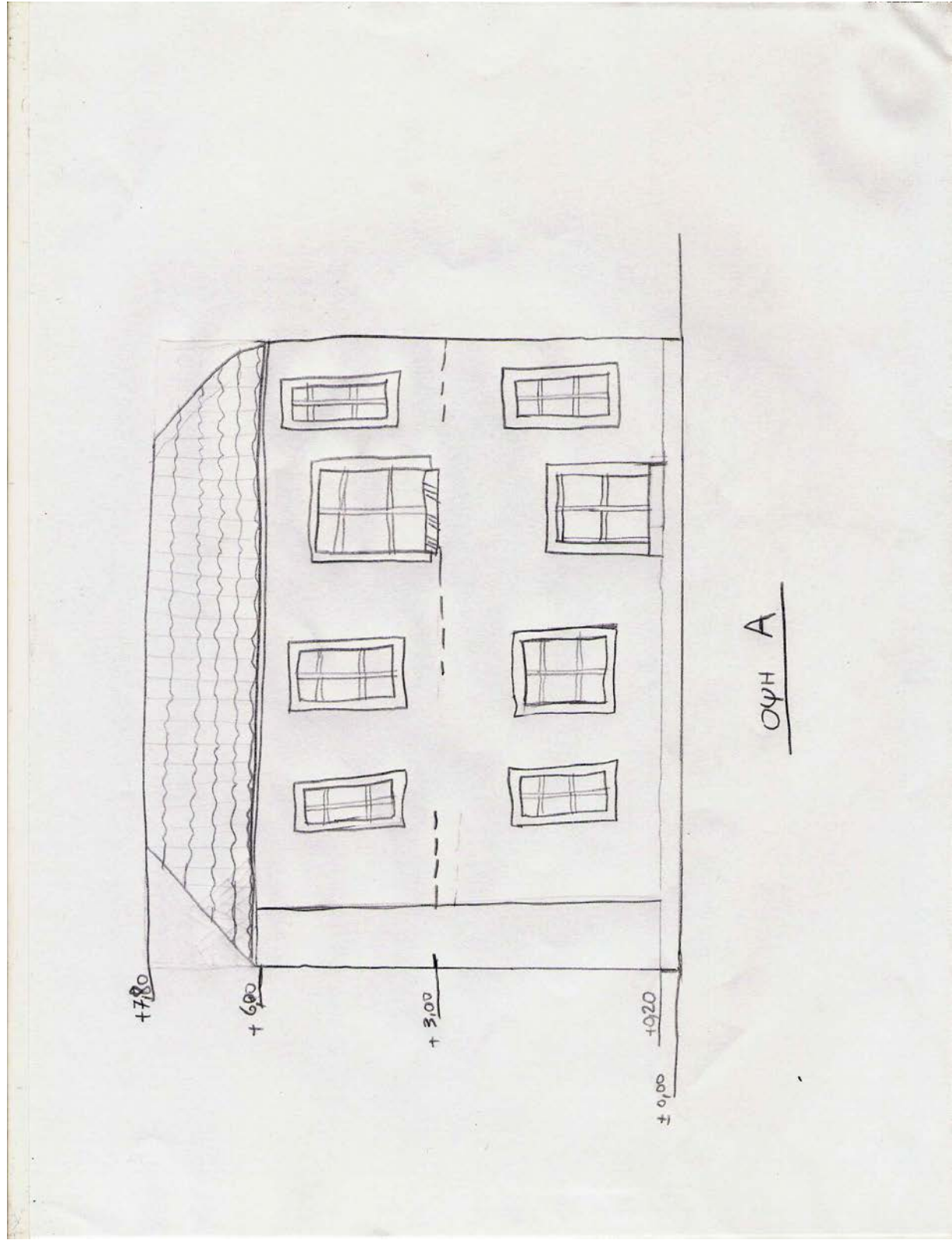
Προτείνεται η καθαίρεση των σαθρών κονιαμάτων, όπως προαναφέρθηκε ενώ στις θέσεις των μεγάλων ρωγμών και στις θέσεις των διαμπερών, θα γίνει συμπλήρωση με ενισχυμένα κονιάματα . Η ύπαρξη σοβά στην εξωτερική παρειά του ελαιοτριβείου δικαιολογείται από την μη επιμελημένη εμφάνιση της λιθοδομής που έχει από την εποχής κατασκευής τους.

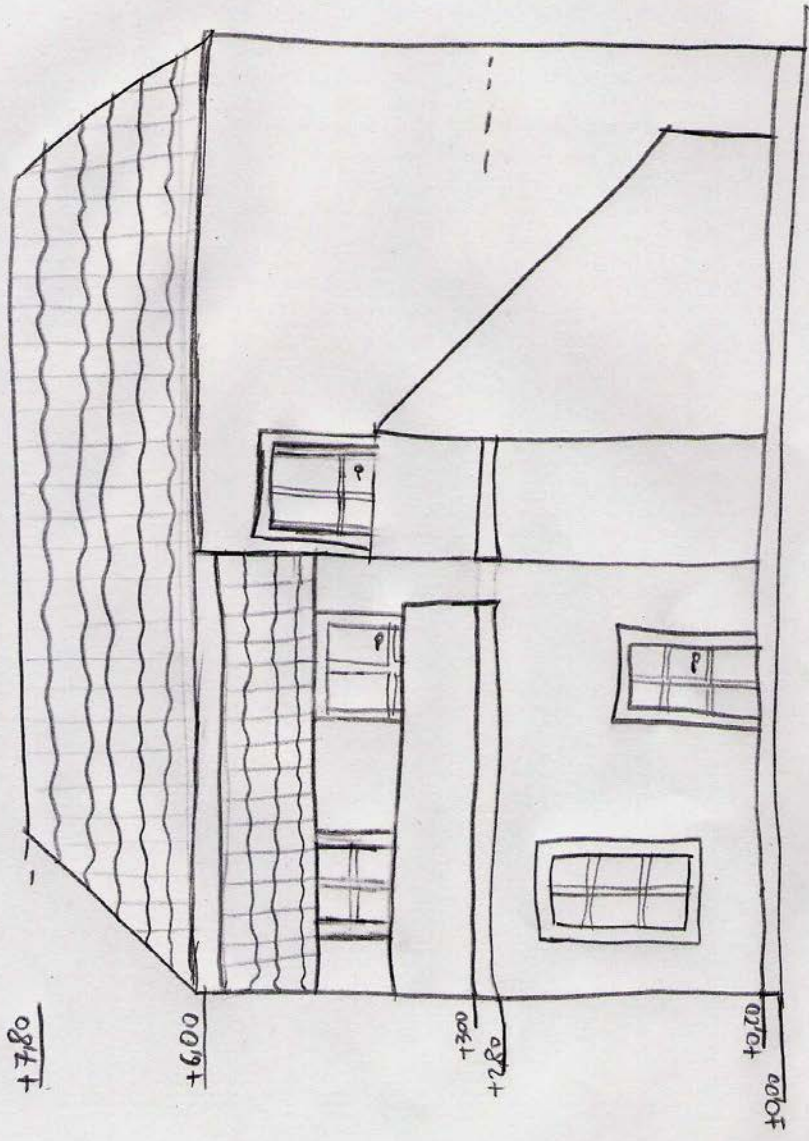
5.4 ΑΝΑΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΞΥΛΙΝΩΝ ΜΕΣΟΠΑΤΩΜΑΤΩΝ

Προτείνεται η αντικατάσταση των ξύλινων μεσοπατωμάτων όπως προϋπήρχαν, δηλαδή να μπουν νέοι ξύλινοι κυρίως δοκοί που θα στηρίζονται στον τοίχο ακριβώς εκεί όπου ήταν και οι προηγούμενοι παλαιοί δοκοί, πάνω από αυτούς να μπουν δευτερεύων δοκοί ανά 40 εκ. και τέλος πάνω από τους δευτερεύων να μπουν ξύλινες τάβλες πάχους 2,5 με 3 εκ. μεγάλης αντοχής για πέτσωμα, επίσης προτείνεται ανακατασκευή του πατώματος του ελαιοτριβείου.

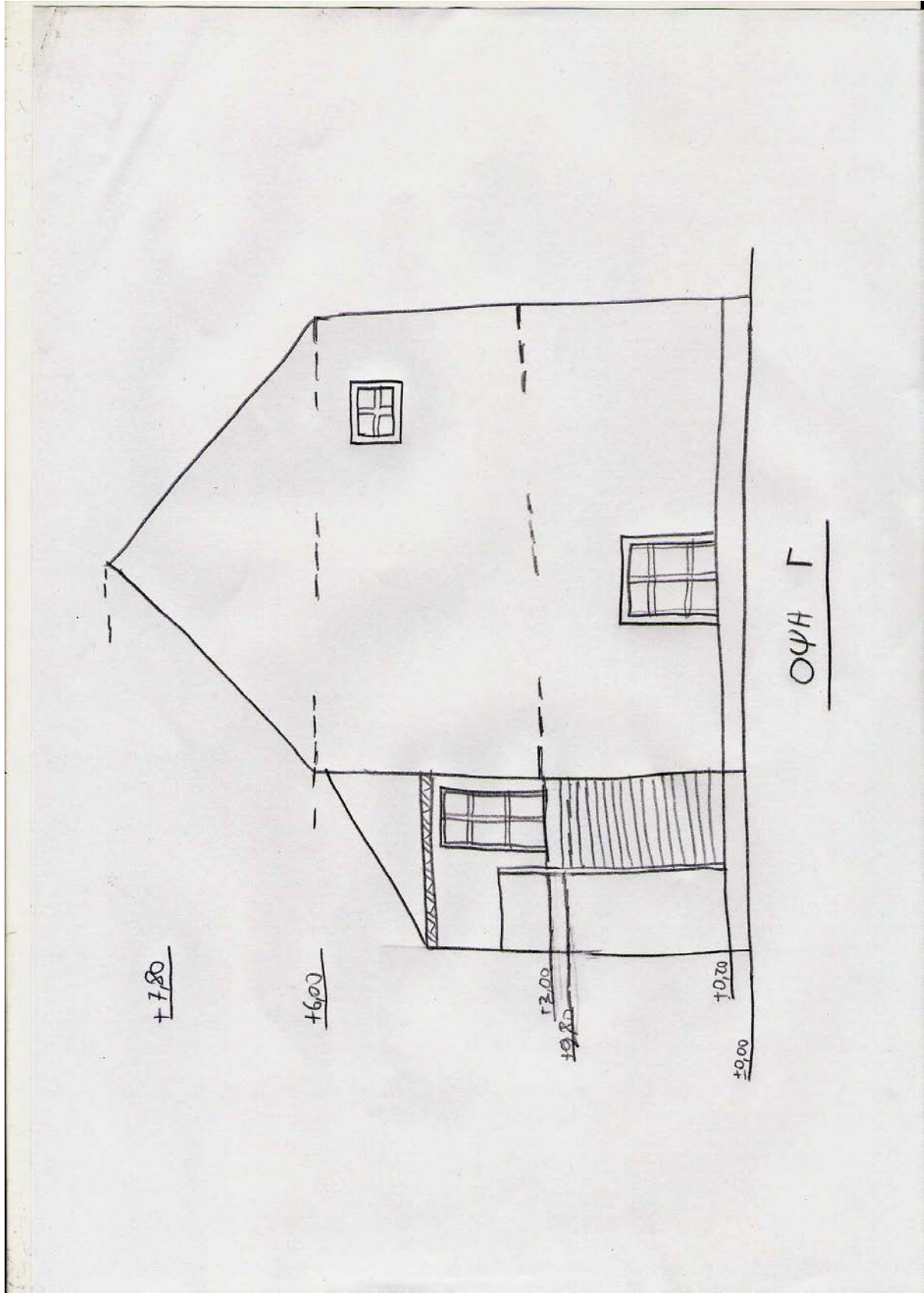
5.5 ΑΝΑΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΞΥΛΙΝΗΣ ΣΤΕΨΗΣ

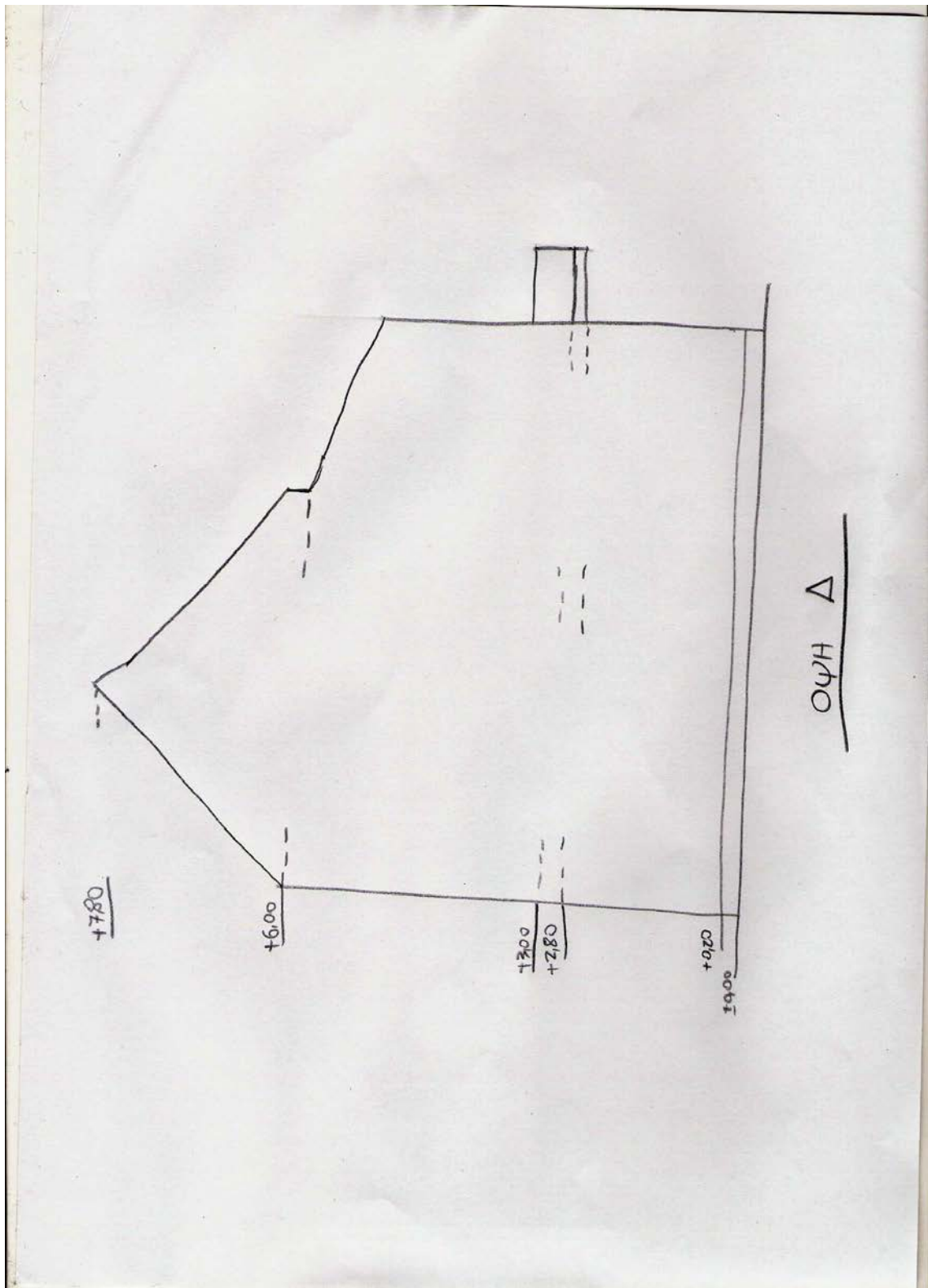
Η στέψη του ελαιοτριβείου έχει μορφή «Λ» (διρυχτη) Η στέγη θα σχηματίζεται από ξύλινα δοκάρια που θα ενώνονται στην κορφιατη τους, Τα δοκάρια αυτά σύμφωνα με την αρχιτεκτονική πρόταση θα είναι τέσσερα (4) επίπεδα δοκάρια τα οποία θα ενώνονται δυο στην μια πλευρά και άλλα δυο στην άλλη πλευρά του κορφιατη όπως και στην προϋφιστάμενη κατάσταση της στέγης ενδιάμεσα θα τοποθετηθούν ξύλινα ζευκτά στις κατάλληλες θέσεις τους . Μετά θα τοποθετηθούν τα καδρονακια τους και από πάνω θα πετσωθεί με τάβλες, εφ'οσον γίνουν όλα αυτά θα τοποθετήσουμε μονωτικά υλικά και από πάνω θα μπουν οι κεραμίδες. Βέβαια θα προσπαθήσουμε να μην την μεταποιήσουμε πολύ από την αρχική της μορφή.

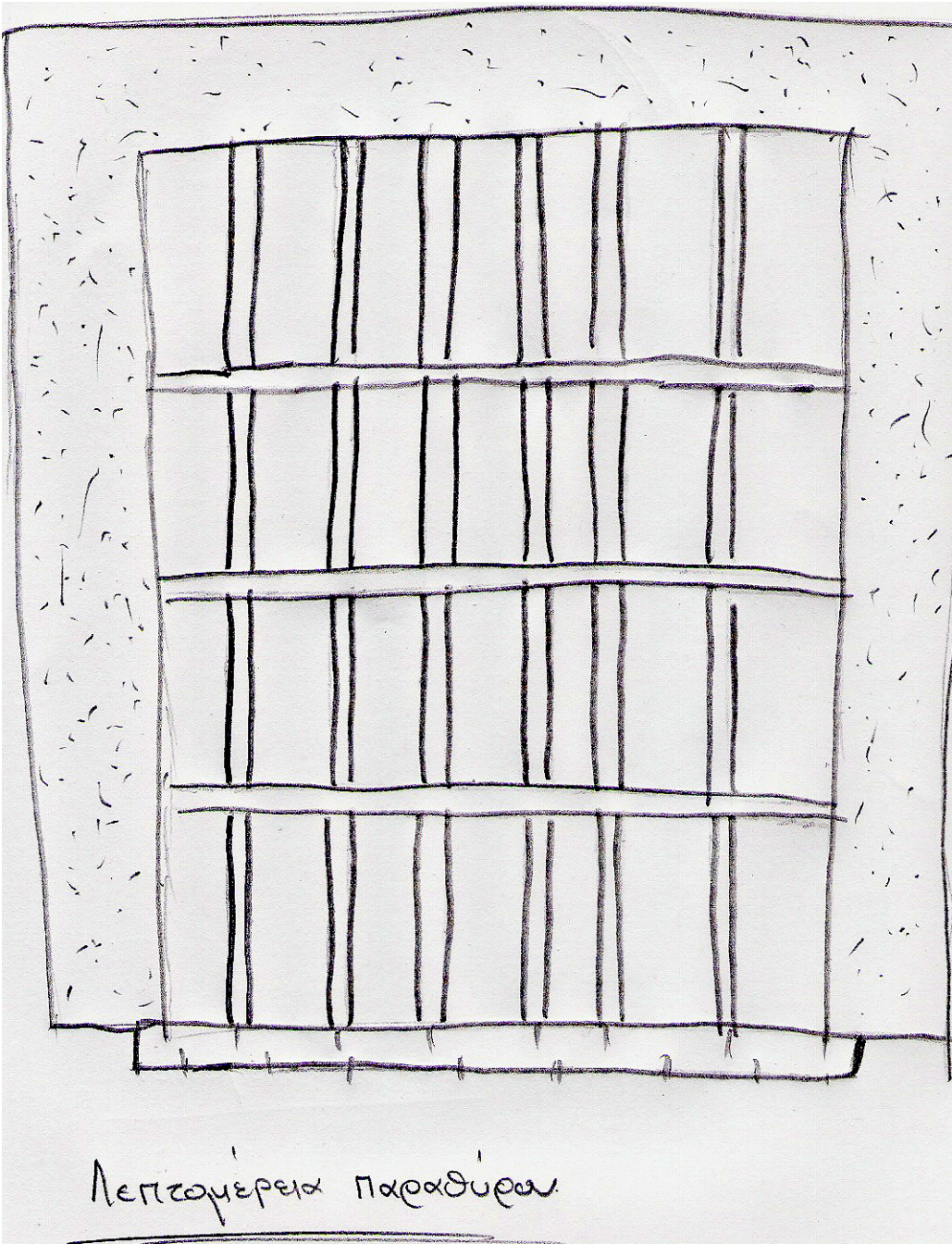

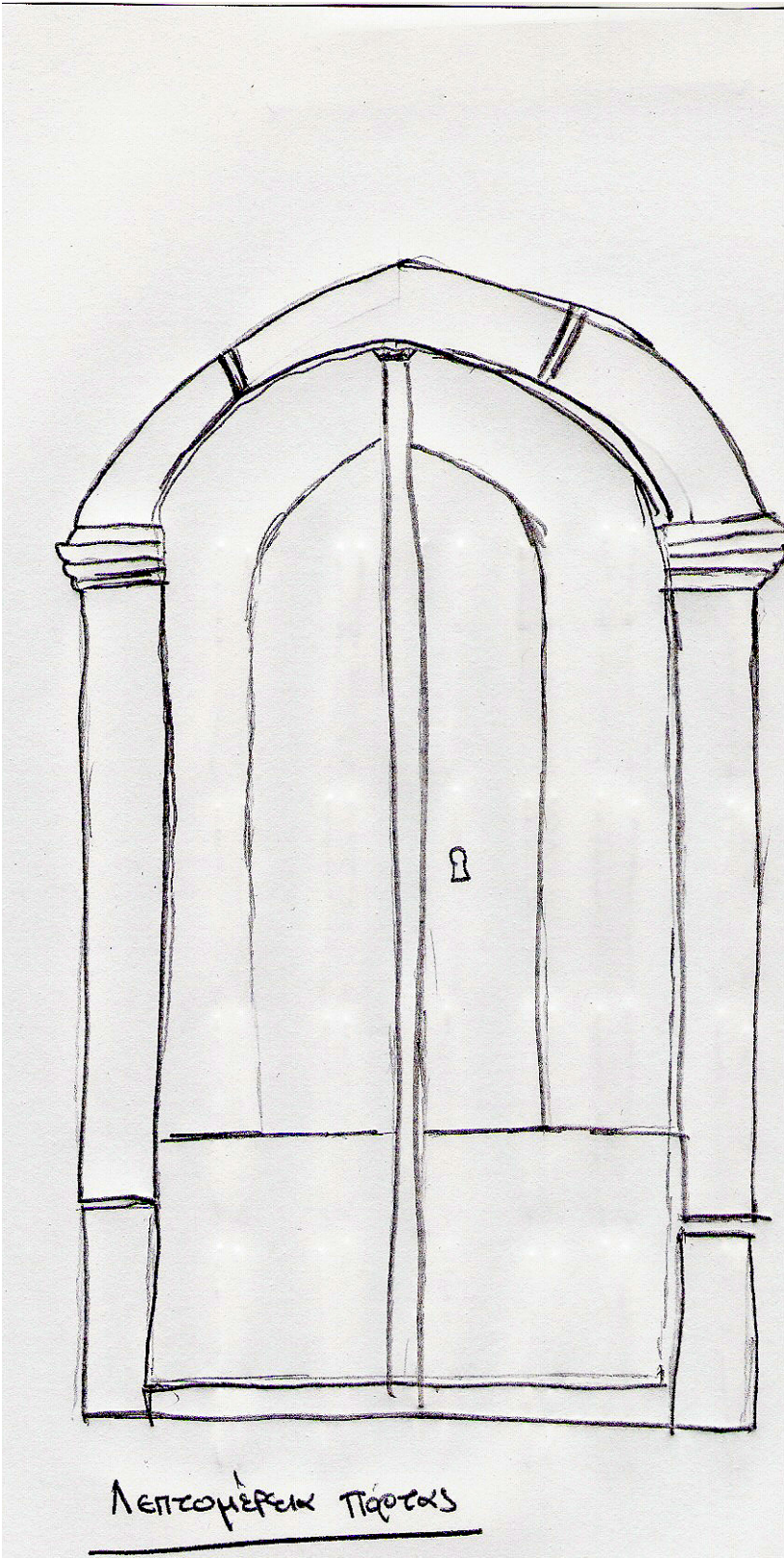
04H B

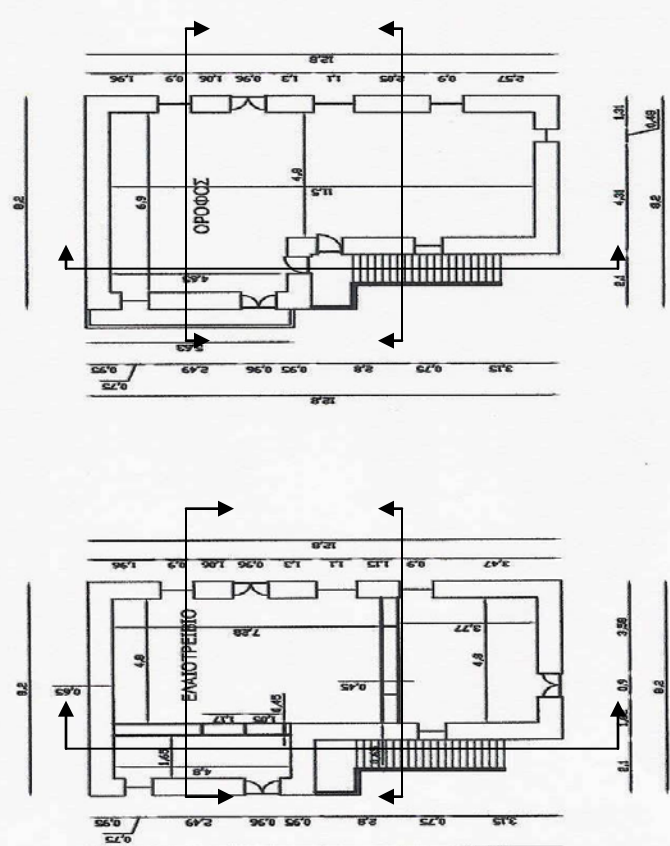

Λεπτομέρεια παραθύρου

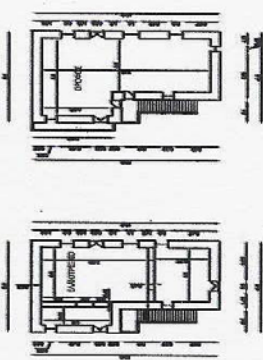
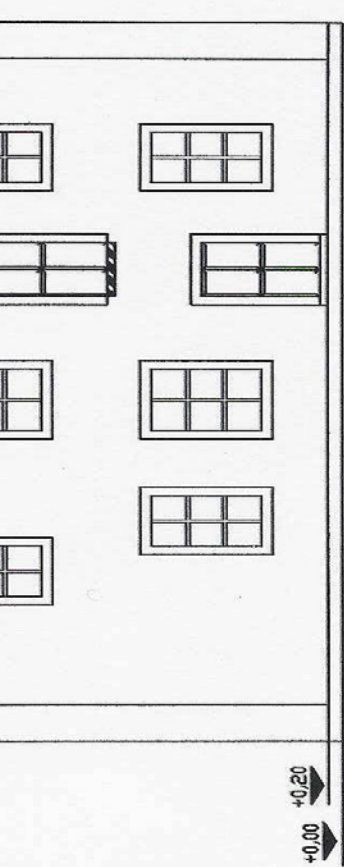

Λεπτομέρεια Πύλης

6.2 ΣΧΕΔΙΑ ΑΠΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Auto Cad

<p>Μελέτη ανακατασκευής ελαστριβείου</p>	<p>ΚΑΤΩΨΗ ΣΙΣΤΗΜΟΥ-ΟΡΟΦΟΥ</p>
	<p>Αριθμ. Σχεδίου:</p> <p>Τοποθεσία: Αρμόλια Χίος</p> <p>ΕΙΣΙΓΗΤΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: Δρ. ΒΑΡΕΛΗΔΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ</p>
<p>Στα πλαίσια της πτυχιακής εργασίας με θέμα: ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΚΤΗΡΙΑ ΣΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΑΙΩΝΑ</p>	<p>ΜΕΛΕΤΗΤΕΣ: ΜΠΑΛΑΚΙΤΣΑΣ ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΙΤΑΡΑΣ ΜΑΚΗΣ</p>
<p>ΣΦΡΑΓΙΔΑ</p>	

ΚΛ. 1:50

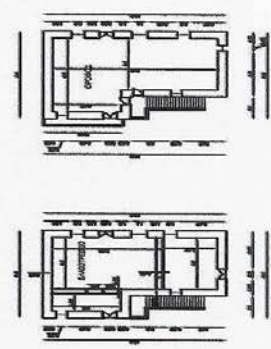
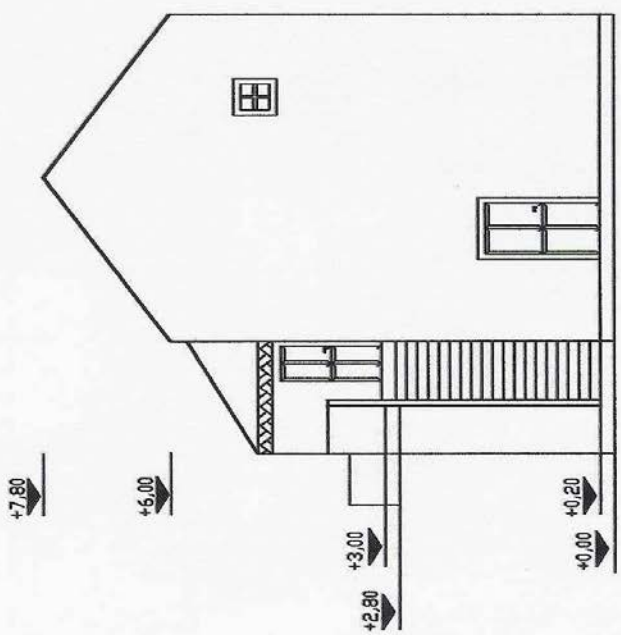
<p>Μελέτη ανακατασκευής ελαιοτριβείου</p>	<p>ΩΨΗ Α</p>
<p>Αριθμ. Σχεδίου:</p>	<p>Αριθμ. Σχεδίου:</p>
<p>Τοποθεσία: Αρμόλια Χίος</p>	<p>ΕΙΣΙΓΗΤΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: Δρ. ΒΑΡΕΛΗΔΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ</p>
<p>Μελέτητες: ΜΠΑΛΑΚΙΤΣΑΣ ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΙΤΑΡΑΣ ΜΑΚΗΣ</p>	
<p>Στα πλαίσια της πτυχιακής εργασίας με θέμα: ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΚΤΗΡΙΑ ΣΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΑΙΩΝΑ</p>	
	

ΚΑΤΩΦΗ

ΚΛ. 1:50

	<p>ΜΕΛΕΤΗ ανακατασκευής ελαστοβείου</p>	<p>ΟΨΗ Β</p>
<p>Στα πλαίσια της πτυχιακής εργασίας με θέμα: ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΚΤΗΡΙΑ ΣΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΑΙΩΝΑ</p>	<p>Αριθμ. Σχεδίου:</p>	<p>Τοποθεσία: Αρμόλια Χίος</p>
<p>ΜΕΛΕΤΗΤΕΣ: ΜΠΑΛΑΚΙΤΣΑΣ ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΙΤΑΡΑΣ ΜΑΚΗΣ</p>	<p>ΕΙΣΙΓΗΤΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: Δρ. ΒΑΡΕΛΗΔΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ</p>	

ΚΑ 1:50

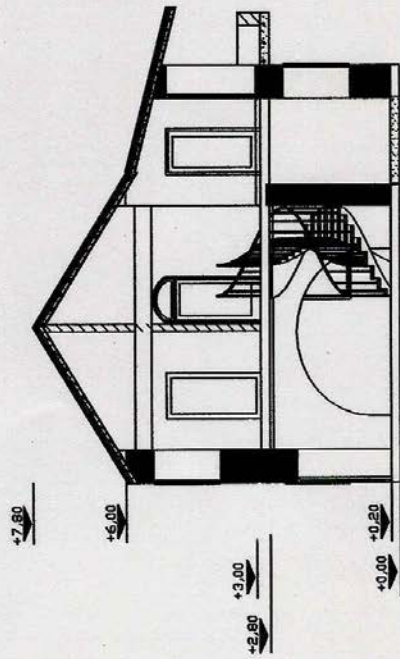
<p>Μελέτη ανακατασκευής ελαστοβείου</p>	<p>Οψη Γ</p>
<p>Στα πλαίσια της πτυχιακής εργασίας με θέμα: ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΚΤΗΡΙΑ ΣΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΑΙΩΝΑ</p>	<p>Αριθμ. Σχεδίου:</p>
<p>ΜΕΛΗΤΗΣ: ΜΠΑΛΑΚΤΙΣΑΣ ΓΩΡΓΟΣ ΣΤΑΡΑΣ ΜΑΚΗΣ</p>	<p>Τοποθεσία: Αρμόλια Χίος</p>
<p>ΕΙΣΙΓΗΤΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: Δρ. ΒΑΡΕΛΗΔΗΣ ΓΩΡΓΟΣ</p>	
	

ΚΑ 1:50

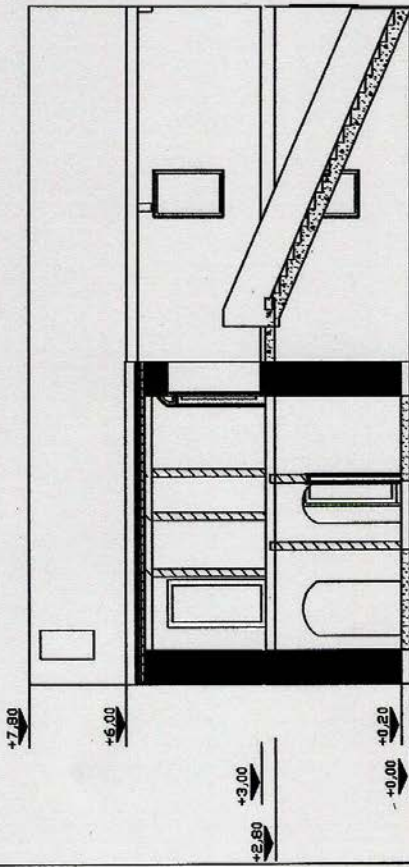
	<p>Μελέτη ανακατασκευής ελαιοτριβείου</p>	<p>ΟΨΗ Δ</p>
<p>Στα πλαίσια της πτυχιακής εργασίας με θέμα: ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΚΤΗΡΙΑ ΣΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΑΙΩΝΑ</p>	<p>Αριθμ. Σχεδίου:</p>	<p>Τοποθεσία: Αρμόλια Χίος</p>
<p>ΜΕΛΕΤΗΤΕΣ: ΜΠΑΛΑΚΙΤΣΑΣ ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΙΤΑΡΑΣ ΜΑΚΗΣ</p>	<p>ΕΙΣΙΓΗΤΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: Δρ. ΒΑΡΕΛΗΔΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ</p>	

ΚΛ 1:50

Μελέτη ανακατασκευής ελαιοτριβείου	ΤΟΜΗ Α-Α'
Στα πλαίσια της πτυχιακής εργασίας με θέμα: ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΚΤΗΡΙΑ ΣΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΑΙΩΝΑ	Αριθμ. Σχεδίου:
ΜΕΛΕΤΗΤΕΣ: ΜΠΑΛΑΚΙΤΣΑΣ ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΙΤΑΡΑΣ ΜΑΚΗΣ	Τοποθεσία: Αριόλια Χίος
ΣΦΡΑΓΙΔΑ	ΕΙΣΙΓΗΤΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: Δρ. ΒΑΡΕΛΗΔΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ

Μελέτη ανακατασκευής ελαιστριβείου	ΤΟΜΗ Β-Β'
Στα πλαίσια της πτυχιακής εργασίας με θέμα: ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΚΤΗΡΙΑ ΣΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΑΙΩΝΑ	Αριθμ. Σχεδίου:
ΜΕΛΕΤΗΤΕΣ: ΜΠΑΛΑΚΙΤΣΑΣ ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΙΤΑΡΑΣ ΜΑΚΗΣ	Τοποθεσία: Αρμόλια Χίος
ΣΦΡΑΓΙΔΑ	ΕΙΣΙΓΗΤΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: Δρ. ΒΑΡΕΛΛΙΔΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ

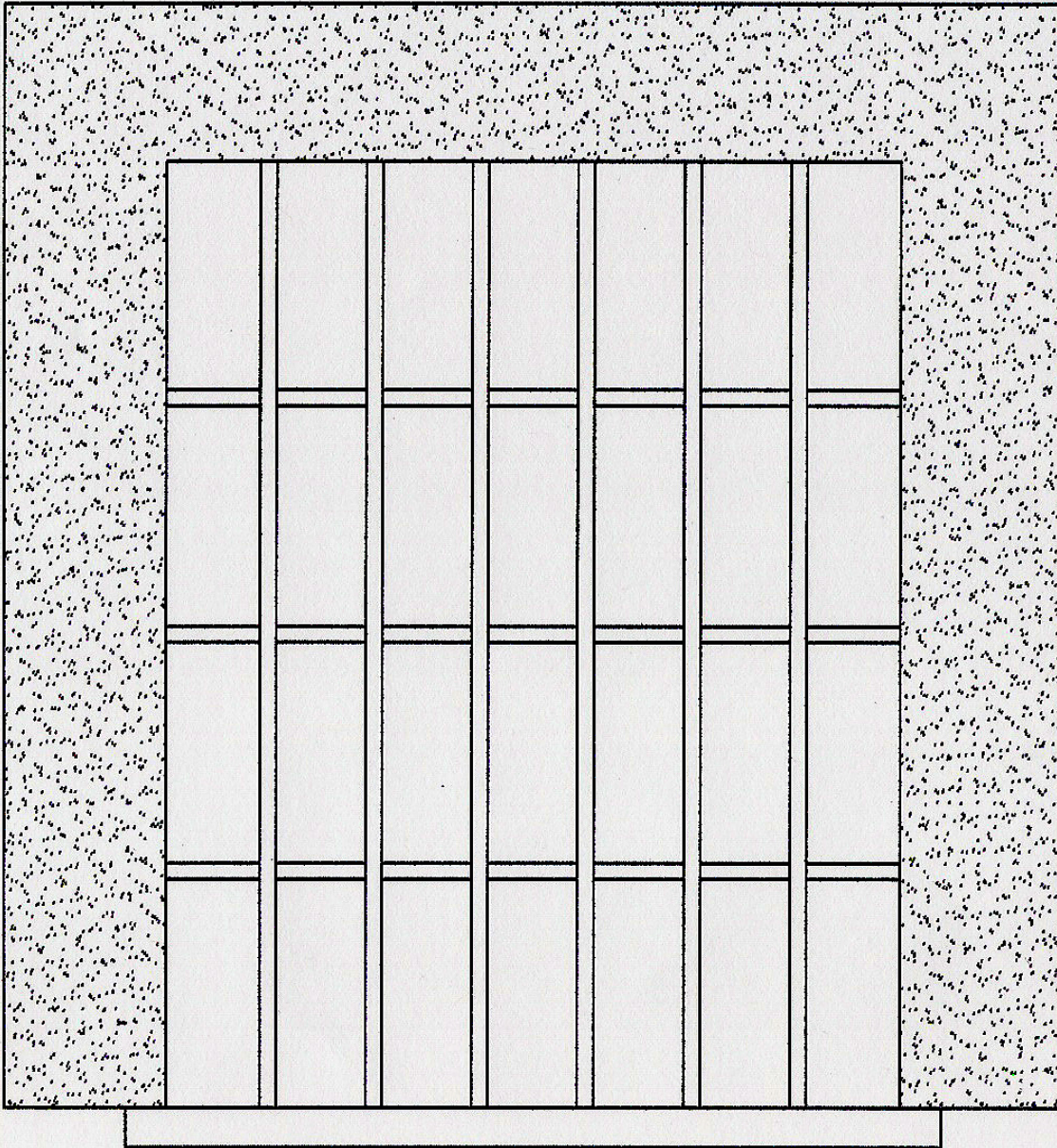

ΚΑ 1:50

Μελέτη ανακατασκευής ελαστροβείου	ΤΟΜΗ Γ-Γ'
Στα πλαίσια της Πτυχιακής εργασίας με θέμα: ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΚΤΗΡΙΑ ΣΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΑΙΩΝΑ	Αριθμ. Σχεδίου: Τοποθεσία: Αρμόλια Χίος
ΜΕΛΕΤΗΤΕΣ: ΜΠΑΛΑΚΤΣΑΣ ΓΩΡΓΟΣ ΣΙΤΑΡΑΣ ΜΑΚΗΣ	ΕΙΣΙΓΗΤΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: Δρ. ΒΑΡΕΛΛΙΔΗΣ ΓΩΡΓΟΣ
ΣΦΡΑΓΙΔΑ	

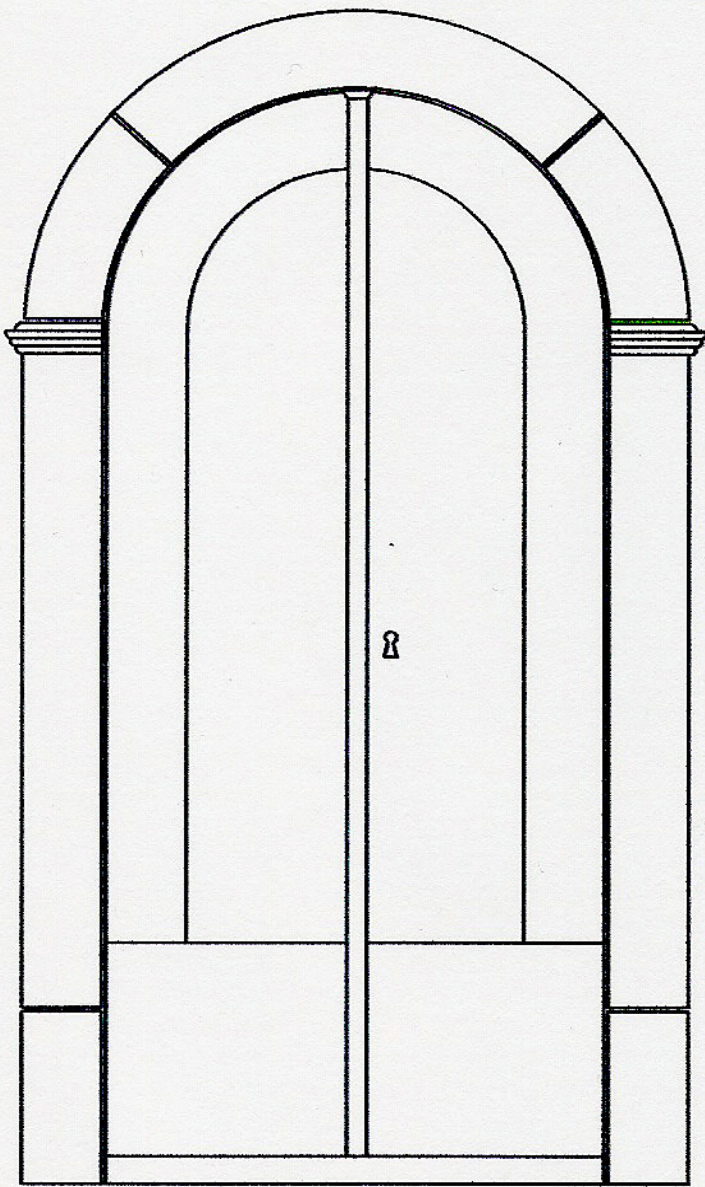
Architectural cross-section drawing of a building. The drawing shows a gabled roof structure with a chimney on the left side. The interior features a semi-circular window on the right side. Elevation markers are indicated on the left side of the drawing: +7.80 (roof peak), +6.00 (second floor level), +3.00 (first floor level), +2.50 (ground level), +0.00 (ground level), and +0.20 (ground level).

ΚΛ 1:50

ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ ΠΑΡΑΘΥΡΟΥ

ΚΛ 1:100

Λεπτομερεια πορτας

ΚΛ 1:100

7. ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΧΙΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ &
ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ

Δ Αεωδίνης

5

Χίος 30/11/1982

Αριθ. Πρωτ. 2600

Ταχ. Δ/ση : Τσουρή 11 - Χίος

Ταχ. κώδικας: 82100

Πληροφορίες : ΜΕΛΑΔΩΝΙΔΗΣ

Τηλέφωνο : 28.800

ΠΡΟΣ: 1. Τ.Π. Β' Π.Ε. Ν. ΧΙΟΥ
2. ΔΗΜΟ ΜΑΕΤΙΧΟΧΩΡΙΩΝ
ΚΑΛΑΜΩΤΗ.

Α Π Ο Φ Α Σ Η

ΘΕΜΑ: "Τροποποίηση ορίων οικισμού Αρβολίων"

Ο Νομάρχης Χίου, έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του Π.Δ. 25.4/3.5.85 (ΦΕΚ 181 Δ'), όπως τροποποιήθηκε μετογενέστερα και ισχύει σήμερα.
2. Την απόφαση 25/92 του Δ.Σ. Δήμου Μαετιχοχωριών, η έρι επέκτασης των ορίων του οικισμού Αρβολίων.
3. Την σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου χωροταξίας Ν. Χίου, όπως εκφράστηκε στο πρακτικό του τ.τ.δ. 14/4/82.
4. Την προταχόμενη απόφαση μας 5084/13.88/ΦΕΚ 310 Δ' (ε.τ.φ. 88)

Αποφασίζομε

Τροποποιούμε τα όρια του οικισμού Αρβολίων, στην νοτιοανατολική πλευρά ως εξής:

σημείο 7α: 100 μέτρα από το σημείο 7, επί της κάθετου στην οριογραμμή 6-7.

σημείο 8α: σημείο τομής του όριου Αρβολίων-Καλαμώτης, και τμήμα παράλληλου από το σημείο 7α προς την 7-8, σε απόσταση 100 μέτρων. Από το σημείο 8α, το όριο συνεχίζει προς το σημείο 9.

Ο Νομάρχης Χίου

Γεωργιος Νεγρης

ΝΟΜΟΣ ΧΙΟΥ
ΟΙΚΙΣΜΟΣ: ΑΡΜΟΛΙΑ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- Οριο ΟΤΑ
- Οριο οικισμού
- 1.2.3 --- Ονομασίες
- Συνεκτικό

Διαγράφο

1. Σύνταξη Αφρ. Στόματ. τμή. Στόματ. Χίου-Μεσσην.
- 1-2. Οριο Αφροαπόστατος
2. Σύνταξη Αφροα. Στόματ.
- 2-3. Οριο Αφρ. Στόματ. προς Φουρική
3. Διασταύρωση Αφρ. Στόματ.
4. Διασταύρωση εδάφους κ. Αφροα. Στόματ. προς Λάκο
5. Στάυλος ΑΓΓΕΛΟΥ ΠΙΤΣΗ
6. Διασταύρωση αχρυσικού δρόμου Σημάντηρος με δρόμο Χίου-Μεσσην.
7. Στάυλος Στρατη. Αποάλη
- 7α. 100 μ. από σημείο 7, επί της καθέτου προς την ευθεία 6-7.
- (8. ΔΗΚΟΤΙΚΟ ΕΚΧΕΙΡΙΔΙΟ)
- 8α. Τομή δρόμου ΑΡΜΟΛΙΑΣ-ΚΑΛΑΜΩΤΗΣ με την παράλληλη προς την 7-8, στα 100 μ.
9. Διοκ. ΔΗΜ. ΛΑΤΟΥΣΑΚΗ (συνία με αεροδρόμιο)
- 9-10. Αεροτικός δρόμος (οριο).

10. Γεώτρηση.
11. Εκβολή υπερχείλισης δεξαμενών
- 11-12. Πείραξη λίθων - Στόματ.
12. Ελαισοπέδιο 20 μ. κ.κ. Καντ. Στόματ.
- 12-13. 90 μ. κ.κ. Καντ. Στόματ.
13. Γωνία Διοκ. Τριαντ. Μικροα.
14. Κεντρικός Στόματ. Αφρ. Μ. Στόματ.
- 14-1. Οριο ο κεντρικού Στόματ.

Συνεκτικό

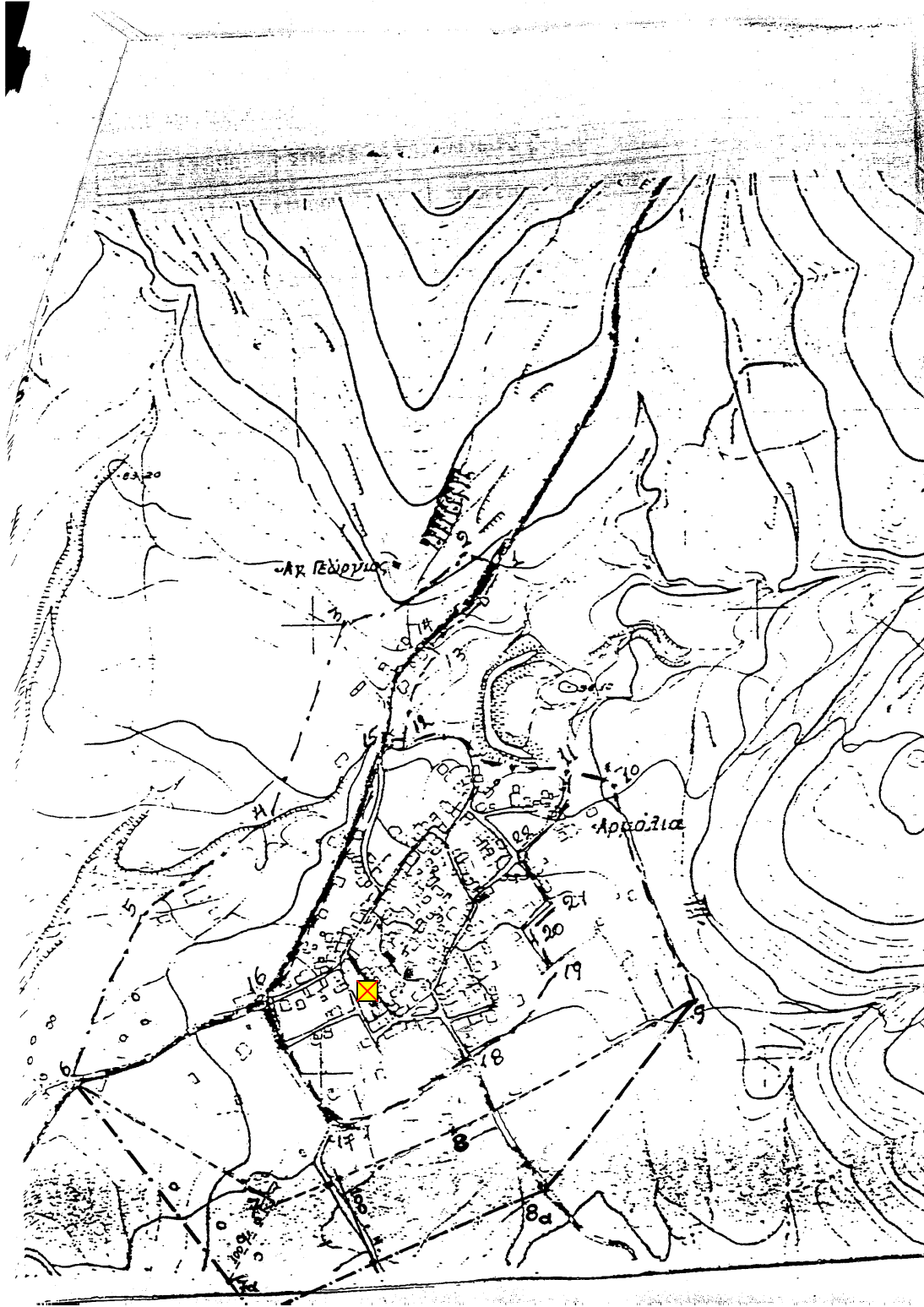
15. Γύφουρα στο Στόματ. Χίου-Μ.Μ.
- 15-16. Οριο ο κεντρικού Στόματ.
16. Διασταύρωση
- 16-17. Οριο ο Στόματ. προς Καραχάμη
17. Στροφιή προς Καραχάμη
18. Διασταύρωση
19. Στάυλος Αφρ. Μ. Κίση
20. Οικία Σταθ. Στροφιή
21. >> Σταθ. Τραχινί
22. >> Ιωάν. Τεχν. Ακ. (Διασταύρωση) και με Γωνία 11-12-15

Κεντρικό

Ο περιφερειακός Στόματ.

<p>ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΟΙΚΙΣΜΟΥ (ΣΤΡΟΦΟΦΟΙΗΣΗ) (Απόφαση Νομάρχη 2600/30.11.92)</p>	<p>ΕΠΕΞΟΡΗΣΗ</p> <p>Χίος 20.11.92</p> <p>ΟΠΡΟΣΙΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ</p> <p>ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ</p> <p>ΝΟΜΑΡΧΙΑΣ ΧΙΟΥ</p>	<p>Αριθμός σχεδίου</p> <p>Π.11</p> <p>ΚΟΣΤΟΣ 1:5000</p>
	<p>Ελέγχος</p> <p>ΚΩΝ. ΦΟΚΑΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ ΜΕ Α Β</p> <p>Ημερ</p>	

Υπουργείο Χωροταξίας Οικισμού και Περιβαλλοντος
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ

8. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

www.enachios.gr

[Φωτογραφικό υλικό από ελαιοτριβείο Αρμολίων Χίου ιδιοκτησίας ΚΩΝ. Γ. ΣΑΛΙΑΡΗΣ](#)

[Εγκυκλοπαίδεια «για σας παιδιά» τόμος 4^{ος}, εκδόσεις αυλός έτος 1984.](#)

[ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΩΝ ΝΟΜΟ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΠΟΥΛΟΣ
Ο πολιτισμός της ελιάς, ειδική έκδοση του περιοδικού **Μετρό** ΑΘΗΝΑ 2004](#)

[Συγγραφέας ΝΙΚΟΣ ΣΗΦΟΥΝΑΚΗΣ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΚΤΙΡΙΑ ΣΤΗ ΛΕΣΒΟ
Ελαιοτριβεία – Σαπυνοποιεία
19^{ος} και αρχές του 20^{ου} αιώνα
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗ
ΑΘΗΝΑ 1986](#)

[Γ. Βογιατζή, Θ. Γαβαλά και Θ. Μονιούδη, Χωρική ανάλυση των μεσαιωνικών οικισμών της Χίου, έκδοση πολυγραφημένη, Θεσσαλονίκη 1977.](#)

[Ph. Argrntis, ο.π., Α', σσ. 13-14,86-95,102,484,486,583. ΕΤΟΣ 1941
Ph. Argrntis, ο.π., Α', σ 598. ΕΤΟΣ 1941](#)

[Δ. Βασιλειάδη, Εισαγωγή στην αιγαιοπελαγίτικη λαϊκή αρχιτεκτονική, Αθηνά 1955, σ σ.8,9.Βλ. Α. Λαμπάκι - Χ. Μπούρα, «Τα μεσαιωνικά χώρια της Χίου», Ελληνικό λαϊκό σπίτι, Αθήναι 1960, σ. 8.](#)

[Χ. Μπούρα, «Κατοικίες και οικισμοί στη βυζαντινή Ελλάδα», οικισμοί στην Ελλάδα, Αθηνά 1974, σ. 45.](#)

